

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо
про
Україну!

Рік 128, ЧИСЛО 38, П'ЯТНИЦЯ, 17 ВЕРЕСНЯ 2021 РОКУ

1893

Vol. 128, No. 38, FRIDAY, SEPTEMBER 17, 2021

\$2.00

Нова версія справи „вагнерівців“

КИЇВ. – Українські спецслужби начебто справді плянували виманити з Росії „вагнерівців“, причетних до конфлікту на Донбасі, але літак з ними в Україні примусово садити не збирались. Вони мали прилетіти в Туреччину, де їх могли затримати за участь в сирійській кампанії.

Про це журналістам повідомила 10 вересня депутатка від „Слуги народу“ Мар'яна Безугла, яка очолює Тимчасову слідчу комісію (ТСК) Верховної Ради у справі „вагнерівців“.

Ця загадкова справа отримала резонанс в Україні та світі після того, як влітку 2020 року в Білорусі затримали групу чоловіків, начебто причетних до російської приватної військової компанії „Вагнер“.

Пізніше українські журналісти та деякі політики заявили, що таким чином зірвалася „блискавична операція“ українських спецслужб. Начебто „вагнерівців“ виманили з Росії, запропонувавши їм участь у військовій кампанії за кордоном, а потім, під час перелету Мінськ-Стамбул, плянували раптово посадити літак в Україні і затримати всіх фігурантів.

Звучали гучні звинувачення у державній зраді та спеціальному зливі інформації Росії. Начебто операцію призупинили після наради в Офісі президента (ОП) за участі Володимира Зеленського та голови ОП Андрія Єрмака.

М. Безугла заявила, що ніякої комунікації з Туреччиною чи іншою країною щодо цього спецзаходу Україна не вела.

Начебто українські спецслужби справді під прикриттям „найнятли“ кількох чоловіків, частина з яких була причетна до конфлікту на Донбасі, та сплянували їхній переїзд з Росії до Стамбула через Мінськ. Водночас вона наголосила, що „перехоплювати“ літак над територією України не збирались. Він мав прилетіти в Туреччину, де турецька сторона могла б затримати групу через участь в сирійській кампанії. Україна розраховувала отримати „вагнерівців“ у рамках міжнародної взаємодії.

(Закінчення на стор. 6)

Відкрили Меморіал загиблим киянам

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 29 серпня у День пам'яті захисників України Київський міський голова Віталій Кличко поклав квіти до Стіни пам'яті полеглих захисників України в російсько-українській війні біля Михайлівського собору, а потім взяв участь у церемонії відкриття Меморіалу пам'яті загиблим киянам-учасникам війни, що його звели на розі вулиці Грушевського та Петрівської алеї. За його словами, загалом майже 32 тис. киян пройшли через бойові дії на сході України, 400 захисників загинули.

„Шануючи пам'ять тих, хто загинув, ми повинні пам'ятати та піклуватися про живих. Місто, як може, підтримує родини полеглих героїв, виділяє матеріальну допомогу, за кошти бюджету столиці забезпечує оздоровлення дітей. Допомагаємо також ветеранам, які отримали тяжкі поранення. Я ініціював окреме рішення про забезпечення учасників російсько-української війни, які

Відкриття Меморіалу загиблим киянам – учасникам війни з Росією. (Фото: Георгій Лук'янчук)

втратили кінцівки під час бойових дій, новими, спеціально обладнаними автомобілями. Йдеться про дев'ять ветеранів. Відповідний проект рішення Київська рада розгляне на одному з найближчих засідань“, – сказав В. Кличко.

Проект архітекторки Наталії Абанькової переміг на відкритому Всеукраїнському архітектурному конкурсі на визначення найкращого ескізного проекту Меморіального комплексу. Композиція створена з граніту та металу.

Знову російський наклеп

Засоби масової інформації Росії розпочали вересень численними публікаціями про „злочин українських карателів“, які провели масові страти мирних жителів Орловської області під час Другої світової війни. Ці вигадки спростував 2 вересня відомий російський історик Борис Соколов на незалежному російському інтернет-порталі „Грані.ру“.

Як джерело імен „українських карателів“ наводяться протоколи допитів Олександра Родіна, до речі, цілком росіянина, який служив у карательному загоні, котрий ніби називався „Українська компанія“ і був створений у червні 1942 року за наказом командира 134-ої піхотної дивізії вермахта генерала Ганса Шлемера. Ніби одним з її командирів був колишній офіцер Червоної армії Миколай Мірошніченко на прізвище „Гетьман“, який здався в полон 1941 року. Після війни його затримали і розстріляли. Зауважу, що кадровий офіцер Червоної армії навряд чи мав якесь відношення до українського національного руху. До війни він проживав в Ростовській

Розкопки на розстрільному полігоні під Одесою. (Фото: facebook.com/gennadiytruhanov)

області, звідки й був призваний до Червоної армії в 1936 році. Найцікавіше, що у 1951 році затриманого М. Мірошніченка називали командиром... „російського загону „Гетьман“, що діяв в Орловській області.

О. Родін назвав карателів: командири взводів Іван Баюров, Іван Зеркаль, Олексій Пересипкин, командири відділень Василь Шатаєв, Василь Оськин, Семен Ільян, рядові

Михайло Мироничев, Іван Мисяков, Олексій Чубаткин, Михайло Мандрусов, Василь Мирошин, Петро Кошкин, Афанасій Тарасов, Іван Аксенкин і Шереметов. Серед цих прізвищ – жодного українського. Вочевидь, М. Мірошніченкові та його підлеглим у Росії тепер хочуть приписати „геноцид російського народу“.

(Закінчення на стор. 16)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Масове отруєння у школі

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. – 7 вересня у навчально-виховному об'єднанні ч.1 до лікарні звернулися батьки п'яти дітей з приводу харчового отруєння. У наступні дні кількість хворих перевищила 100 осіб. Навчально-виховне об'єднання перейшло на дистанційне навчання. Масове отруєння дітей спровокувала бактерія золотистого стафілокока. Про це 13 вересня повідомив обласний центр контролю та профілактики хвороб. За частотою випадків стафілококове отруєння посідає перше місце серед харчових отруєнь. Отруєння настає у 90 відс. випадків під час вживання зараженої їжі. (Укрінформ)

■ Звільнили 114 суддів

КИЇВ. – Вища рада правосуддя упродовж січня-серпня 2021 року звільнила 114 суддів. За особливими обставинами звільнено сім суддів, серед яких шість – за вчинення істотного дисциплінарного проступку та одного – за результатами кваліфікаційного оцінювання суддю визнано таким, що не відповідає займаній посаді. За аналогічний період 2020 року звільнено 186 суддів, серед яких 22 – за особливими обставинами. Станом на 8 вересня фактична кількість суддів у судах України становить 5,273 при визначеній кількості 7,304. Повноваження щодо здійснення правосуддя мають 4,899 суддів. Вакантною залишається 2,031 суддівська посада. Вища рада правосуддя впродовж семи місяців цього року розглянула понад 7 тис. скарг щодо дисциплінарних проступків суддів. (Укрінформ)

■ Росіяни встановили пам'ятник кату

СИМФЕРОПОЛЬ. – 11 вересня в місті встановлено відреставрований пам'ятник Феліксу Дзержинському – в річницю його дня народження. Ф. Дзержинський очолював Всеросійську надзвичайну комісію, яка в 1918-1919 роках здійснювала масові розстріли людей, обвинувачених у причетності до контрреволюційних організацій. Член Патріяршої ради з культури Російської православної церкви, протоєрей Леонід Калінін назвав установку монумента „образом пам'яті жертв червоного терору“. Він сказав: „Його знесуть місцеві жителі, в кого ще жива пам'ять тих страшних десятиліть пекельних мук, в які вкинули країну ці „благодійники“, які віроломно захопили владу у воєнний час і організували жахливий червоний терор“. (Радіо Свобода)

■ Суддю знайшли мертвим

ПОГРЕБИ, Київська область. – Знайдений мертвим 11 вересня суддя Віталій Писанець вів судовий процес у справі про вбивство журналіста Павла Шеремета і неодноразово продовжував арешти підозрюваним у здійсненні цього злочину. Кримінальне провадження здійснює Державне бюро розслідувань. В. Писанець працював у Печерському районному суді Києва. Журналіст П. Шеремет був убитий у Києві 20 липня 2016 року. (Радіо Свобода)

■ Присудили премію ім. Довженка

КИЇВ. – Президент Володимир Зеленський 10 вересня підписав указ про присудження Державної премії України ім. Олександра Довженка кінорежисерці Наталі Ворожбит за видатний внесок у розвиток українського кіномистецтва. Розмір винагороди на 2021 встановлено в розмірі 200 тис. гривень. Н. Ворожбит – відома українська драматургиня, режисерка, сценаристка, написала сценарії до фільмів, як „Кіборги“ та „Дике поле“, а також до серіалу „Спіймати Кайдаша“. У 2020 році дебютувала як режисерка із фільмом „Погані дороги“, який отримав нагороду Венеціанського кінофестивалю і три нагороди Національної премії кінокритиків „Кіноколо“. (Укрінформ)

■ Багрий став почесним дрогобичанином

ДРОГОБИЧ. – Голові відділу Конгресу українців Канади (КУК) в Онтаріо Тарасові Багрію 9 вересня було присвоєно звання почесного громадянина Дрогобича за багаторічну плідну працю, громадську і благодійну діяльність та популяризацію Дрогобиччини в Канаді та світі. Т. Багрий народився у Дрогобичі. (Укрінформ)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

До Канева прибула перша „Ракета“

КАНІВ, Черкаська область. – Швидкісний теплохід „Ракета“ 11 вересня прибув до Канева за туристичним річковим маршрутом „Київ- Канів- Київ“. Одноденний маршрут складається з подорожі Дніпром із Києва до Канева та у зворотному напрямку на швидкісних теплоходах „Ракета“. Пілотний проект організовано з метою вивчення попиту і можливості відновлення регулярних туристичних маршрутів, включно з можливістю співфінансування таких програм із боку держави.

Міністер культури та інформаційної політики України Олександр Ткаченко сказав: „Річкові маршрути мають величезний потенціал для зростання внутрішнього туризму та формування традиції подорожей на вихідні. Маючи такі мальовничі та гарні річки, що простягаються через всю країну, соромно не використовувати їх на повну силу. Адже провести день на теплоході – це завжди незабутні емоції. Впевнений, маршрути, які ми незабаром запустимо для всіх охочих, користуватимуться неабиякою популярністю“.

Голова Черкаської обласної державної адміністрації Олександр Скічко додав: „Подорож на „Ракеті“ – один із найяскравіших спогадів із мого дитинства. Свого часу десятки теплоходів по Дніпру, Десні, Прип'яті доставляли в різні міста сотні тисяч пасажирів. Ми обіцяли, що докладатимемо максимум зусиль для відновлення туристичних маршрутів Дніпром. І спільно працюємо над цим. Такі теплоходи мають ходити з Києва не лише до Канева, а й Черкас, Чигирини“.

До Канева прибула перша „Ракета“. (Фото: Пресслужба Черкаської ОДА)

„Ракета“ — серія швидкісних пасажирських річкових суден на підводних крилах, які активно використовувалися в СРСР. В Україні в 1970-их роках ходило понад 150 „Ракет“, але після 1990-их років більшість продали за кордон. Частина судів досі ходять в Греції, в Таїланді та Канаді. Станом на 2018 рік в Україні було лише чотири „Ракети“, випущені на вітчизняних заводах. Дві з них виготовлені у 2002 році у Феодосії.

Пресслужба Черкаської ОДА

Славна пам'ять воїна-героя

Світлана Орел

КРОПИВНИЦЬКИЙ. – 28 серпня у Музеї мистецтв з нагоди Дня пам'яті захисників України розгорнуто експозицію „Герої не вмирають“ присвячену св. п. воїна Віктора Гоголя. 28 вересня йому виповнилося б 40 років. У 2003 році він закінчив Кіровоградський державний педагогічний університет ім. Володимира Винниченка, а в 2007 році – Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України.

Тривалий час він мав прізвище Голіков, яке перейшло йому від батька, але змінив прізвище на Голий. Коли почалися бойові дії на Донбасі, він був зарахований до складу 42-го батальйону територіальної оборони й 7 серпня 2014 року з підрозділом вирушив у місті Краматорськ.

Віктор Голий

28 серпня 2014 року В. Голий разом зі своїми побратимами виїхав на бойове завдання по супроводженню колони з продовольством до міста Дебальцеве. Колона потрапила у засідку. Ворожий снайпер смертельно вразив водія автомобіля Миколу Сипченка. Розвернувши зенітну установку, хлопці вступили в бій, випустили по ворогах понад 200 снарядів, завдавши їм чималих втрат. В. Голий разом з іншими воїнами прикривав відхід колони й загинув у бою.

Похований герой на цвинтарі села Плоске біля могили свого дідуся. Його синові Мирославі вже вісім років.

Коронавірус: готуються до нового спалаху епідемії

Зараження коронавірусом станом на 15 вересня: у світі захворіли 226,773,186 осіб, померли 4,665,306 осіб, одужали 203,543,744 особи; у США захворіли 42,288,205 осіб, померла 682,341 особа, одужали 32,176,784 особи; в Україні захворіли 2,325,796 осіб, померли 54,550 осіб, одужали 2,225,130 осіб.

* * *

Міністерство охорони здоров'я України готується до нової епідемії: вже розгорнули майже 39 тис. ліжок. Медичну допомогу хворим надаватимуть близько 250 лікарень. Про це повідомив 14 вересня заступник Міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар Ігор Кузін. На стаціонарну допомогу хворим є 11,8 млрд грн. Крім того, 8 вересня оновлено стандарти лікування коронавірусної хвороби відповідно до міжнародних рекомендацій. Також закуплено спеціалізоване медичне обладнання, зокрема 161 апарат КТ і 146 рентген-апаратів для опорних лікарень.

* * *

У Києві та 16 регіонах перевищено рівень захворюваності на COVID-19. Реанімаційні ліжка зайняті на 23 відс., ліжка з киснем – на 17 відс., апарати ШВЛ – на 8 відс. Максимально система охорони здоров'я може виділити 90 тис. ліжок для лікування хворих на COVID-19. Ця кількість з урахуванням лікарень першої, другої хвиль та резерву. При використанні лікарень першої та другої хвиль можливі обмежений доступ до звичайних медичних послуг, несвоєчасна госпіталізація і діагностика, відмова у плянових госпіталізаціях тощо.

* * *

13 вересня Кабінет Міністрів ухвалив зміни, що встановлюють нові карантинні обмеження для запобігання поширенню COVID-19. Зокрема, COVID-сертифікат матиме дві опції, так звані жовтий або зелений, та міститиме інформацію про вакцинацію, негативний результат тестування (діє 72 години) або одужання від COVID-19. Так

(Закінчення на стор. 9)

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Чорновола вбили ударами кастету

КИЇВ. – Колишній заступник генерального прокурора Микола Голомша 15 вересня заявив, що В'ячеслав Чорновіл загинув не внаслідок автопригоди - його вбили.

„Ми розслідували справу про вбивство Чорновола. І встановили, що Чорновола було вбито чотирма ударами кастету у потиличну ділянку голови і таким самим кастетом було добито водія. Було встановлено відключення подушок безпеки, підробку огляду місця події, вбивство на Волині

основного свідка. Коли ми відкопали труп, там були важкі метали в кістках“, – сказав М. Голомша і додав, що потім «розкрутили» експерта, за словами якого розтин тіла В. Чорновола не проводився.

За офіційною версією, В. Чорновіл загинув 25 березня 1999 року за досі нез'ясованих обставин під Борисполем. Похований у Києві на Байковому цвинтарі. У 2000 році В. Чорновола присвоїли звання Героя України посмертно.

Укрінформ

Уманські помідори купує Європа

Уманський тепличний комбінат. (Фото: Олександр Вівчарик)

Олександр Вівчарик

УМАНЬ, Черкаська область. – Черкаські журналісти відвідали 8 вересня приватно-орендне підприємство „Уманський тепличний комбінат“, передеве з вирощування продукції в закритому ґрунті. Комбінат є зразком приватизації державного підприємства в Україні. Раніше це був міжколгоспний навчально-виробничий тепличний комбінат. А під час приватизації виробничого об'єднання „Уманьферммаш“ 2004 року до його статутного капіталу не увійшла теплиця і у 2011 році її виставили на аукціон. Держава заробила на будівлі 327,196 грн. Теплицю придбало підприємство „Уманський тепличний комбінат“.

Нині у ній вирощують томати, огірки та іншу продукцію, яка користується попитом на внутрішньому ринку і експортується в країни Євросоюзу. Площа теплиць комбінату складає понад 35 гектарів. Це успішний сімейний бізнес уманської родини Гордіїв.

„Це один з прикладів, як шляхом приватизації держава допомагає залучати внутрішні інвестиції та створювати робочі місця“, – розповіла в Умані народна депутатка, заступниця голови Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку Роксолана Підласа. Вона разом з начальником Регіонального відділення Фонду державного майна по Київській, Черкаській та Чернігівській областях Вадимом Курило також навідалася до міста.

„Є багато дрібних об'єктів, які працюють за від-

сталими технологіями, або не працюють взагалі. І їх непогано було б теж передати у приватні руки“, – переконана Р. Підласа.

Уманський тепличний комбінат, заснований ще 1974 року, нині, завдяки приватизації, постійно вдосконалюється і запроваджує сучасні технології. Майже третина його продукція йде в країни Євросоюзу. Підприємство має міжнародний сертифікат якості GLOBALG.A.P., що регулює три ключові вимоги: безпеку продукції, безпеку виробництва щодо довкілля та безпеку працівників.

Заступник директора тепличного комбінату Андрій Гордій розповідає: „Раніше збирали по 45 кілограмів продукції з квадратного метра, тепер – по 80-90 кг при зменшенні енерговитрат утричі. Загалом за рік отримуємо 18-20 тис. тонн продукції. Сезонності тепер немає, вирощуємо продукцію цілий рік. Працюємо за нідерландськими технологіями. Починали зі 100 працівників, а тепер трудиться майже 700“.

„На Черкащині триває пошук нових об'єктів на продаж. Наприклад, приватного власника вже отримав Іванківський спиртзавод. Готуються на продаж Кам'янський і Косарський. Є перспективні для продажу об'єкти і в Черкасах“, – повідомив В. Курило.

Микола Гордій (власник підприємства) працює на ньому з 1970-их років, має відповідну освіту, як і дружина Антоніна, котра трудиться головним технологом. Тож вони нічого не вигадували. Родинний бізнес – це зразок європейської традиції.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

■ Підробляли ПЛР-тести

КИЇВ. – У столиці викрили схему масової підробки і масового розповсюдження результатів ПЛР-тестів та медичних карток про вакцинування від коронавірусу, виданих нібито українськими та закордонними лабораторіями. Про це 10 вересня повідомив Офіс генерального прокурора. За оперативними даними, ця схема існувала з осені 2020 року, при цьому жодних тестів клієнтам не проводили. Список пунктів, де видавали фальшиві довідки, передали поліції та СБУ. Підроблені довідки виготовлялися впродовж доби після надходження замовлення. Їх вартість становила до 850 грн. залежно від рівня довідки. Під час обшуків правоохоронці вилучили підроблені довідки, комп'ютерну техніку, готові бланки та шаблони для виготовлення фальсифікованих довідок та медичних карток, 16 банківських карток, незареєстрований газовий пістолет. Цими „послугами“ скористалися понад 3,500 осіб. (Укрінформ)

■ Зросли середні пенсії

КИЇВ. – Індексція пенсій проводитиметься для всіх категорій пенсіонерів щорічно 1 березня. На цьому 12 вересня наголосив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль. Верховна Рада 9 вересня підтримала урядовий законопроект, який виправив недоліки пенсійної реформи 2017 року, коли військові чи науковці були виключені з механізму індексації. При цьому він відзначив, що завдяки комплексним програмам підтримки пенсіонерів за півтора року середні пенсії зросли майже на 25 відс. Ми також працюємо над запровадженням накопичувальної пенсійної системи, щоб українці нарешті отримували достойні пенсійні виплати“, – зауважив глава уряду. Також пропонується призначати достроково пенсії за віком за півтора року до досягнення пенсійного віку особам, трудовий договір з якими розірвано зв'язку зі змінами в організації виробництва та за інших умов, а також призначати достроково пенсії матерям (батькам) дітей, хворих на тяжке, рідкісне захворювання, яким не встановлено інвалідність. Очікується, що документ набере чинності з 1 січня 2022 року. (Укрінформ)

■ Вшанували 100-річчя Станіслава Лема

ЛЬВІВ. – У місті 12 вересня відкрили меморіальну таблицю польському письменникові-фантастові Станіславу Лему на будинку, де мешкав він і його родина. На початку ХХ ст., коли ця вулиця тільки будувалася, Лем придбали собі тут помешкання, а потім поступово викупили весь будинок. Батько С. Лема був відомим лікарем-отоларингологом. 17 липня 1945 року С. Лем у майже 24-річному віці вимушено покинув Львів у потязі вигнанців і переїхав у Краків. Згодом написав роман „Високий замок“ про Львів, у якому прожив третину свого життя, однак ніколи сюди більше не приїжджав. Він написав близько 200 творів. У колишньому трамвайному депо у Львові створили мистецький простір, назвавши його „Lem Station“. (Радіо Свобода)

■ Відзначили 30-річчя Союзу русинів і українців

НОВИЙ САД, Сербія. – У головному місті сербського автономного краю Воєводина 11 вересня відзначили 30-річчя заснування Союзу русинів і українців Югославії. В урочистостях взяли участь представники русинських й українських організацій Словаччини й Польщі. У час розвалу колишньої Югославії Союз став першою організацією національних меншин у країні. У Сербії від 2012 року при владі перебувають проросійські сили. Через це белградський уряд підтримує ті групи, що вважають русинів окремим слов'янським народом і не хочуть мати нічого спільного з Україною й українцями. За таких умов – в цьому погодилися всі учасники зібрання в Новому Саді – діяльність Союзу нині так само необхідна, як була й 30 років тому. У Сербії, згідно з офіційними даними, є 14 тис. русинів й 5 тис. українців. (Радіо Свобода)

Свято на Андріївському узвозі

КИЇВ. – Всесвітньовідомий Андріївський узвіз 11-12 вересня святкував свій День народження фестивалем вуличного мистецтва – виступами дитячих колективів, майстер-класом із гавайських танців та виставою театру просто неба. Другий день святкування розпочався зі святкової ходи колективу барабанщиків та виступу хорової капелі хлопчиків та юнаків „Дзвіночок“ і дівочого хору „Вогник“. Також відбулася вистава просто неба „У Києві, на Подолі, або Где ві сохніте бель-йо?“ від Театру української традиції „Дзеркало“. У програмі другого дня святкування музична хода від Арки дружби народів до кінця Андріївського узвозу за участю 50 дітей студії естрадно-духової музики „Сувенір“.

Фестиваль вуличних мистецтв на Андріївському узвозі. (Фото: Геннадій Мінченко, Укрінформ)

Укрінформ

АМЕРИКА | СВІТ

■ Байден вшанував жертв теракту 9/11

НЮ-ЙОРК. – Президент США Джо Байден 11 вересня відвідав Нью-Йорк, Пенсильванію та Пентагон, щоб віддати честь на трьох священних місцях скорботи й пам'яті про тих, хто втратив життя в терактах 20 років тому, коли чотири захоплені літаки спричинили смерть майже 3,000 осіб. В Нью-Йорку президент вшанував мовчанкою пам'ять жертв у Світовому торговельному центрі. Разом з ним були присутні колишні Президенти Барак Обама й Билл Клінтон. На полі біля Шенксвіл, Пенсильванія, Джо Байден зустрів членів родин, зібраних на місці, де пасажирів спричинили падіння захопленого літака, який летів до столиці США. Тодішній Президент Джордж В. Буш виголосив головну промову, підкреслюючи єдність американців після цієї трагедії. Віце-президент Камала Геріс також промовляла. В Пентагоні президент з дружиною Джил хвилиною мовчанки вшанували пам'ять жертв атаки на центр військового командування США. („Associated Press“)

■ Байден наказав вакцинувати працівників

ВАШІНГТОН. – Президент Джо Байден оголосив нові заходи проти коронавірусу, які зобов'язують великі компанії вакцинувати своїх працівників, або проводити щотижневі тести. „Це не є питанням свободи чи особистого вибору, це стосується вашого захисту та захисту тих, хто поруч“, – заявив президент 10 вересня. Він наказав Департаментові праці вимагати від приватних компаній, які мають понад 100 працівників, або їхньої вакцинації, або підтвердження негативного тесту на коронавірус щонайменше раз на тиждень. Цей наказ стосуватиметься близько 80 млн працівників. Компанії, які не виконуватимуть розпорядження, можуть заплатити мільйонні штрафи. Водночас очікують, що компанії оскаржують тимчасові ці вимоги в судах. Крім того, вакцинованими мають бути 17 млн медичних працівників у лікарнях, які отримують фонди з федерального бюджету. Обов'язкове щеплення також стосується близько 2.5 млн державних службовців. Раніше ці службовці, які з тих чи інших причин не хотіли щепитися, мали проходити регулярне тестування. Тепер за відмову від вакцинації їх можуть звільнити. Загалом нові вимоги стосуватимуться близько двох третин американських працівників. Лікарні в США повністю заповнені хворими. За весь час поширення від коронавірусу померли 650 тис. американців. Раніше Джо Байден обіцяв „вільне літо“ від вірусу, проте варіант „Дельта“ призвів до нової хвилі хвороби. Хоча більшість американців отримали принаймні одну дозу вакцини, президент звинуватив тих 25 відс. невакцинованих та політиків, „які системно підривають урядові зусилля“, у тому, що криза в системі охорони здоров'я, спричинена коронавірусом, триває. Новий плян президента передбачає оплачуваний час працівникам на вакцинацію. Також буде подвоєно штрафи за відмову пасажира вдягати маску в літаку. (Bi-Bi-Ci)

■ Байден збільшив пільги

ВАШІНГТОН. – Адміністрація Джо Байдена оголосила історичне розширення програми харчових карток країни, яке надасть для понад 40 млн американцям близько 30 відс. більше для забору харчів. Про це заявила у своєму детальному звіті 16 серпня Стейсі Дін, заступник підсекретаря продовольства, харчування та побутових послуг. Пересічні пільги, які становили 121 дол. місячно для особи перед епідемією коронавірусу, тепер зростуть до 157.24 дол. („Fox News“)

■ Відібрали пенсію через хабара

ТРЕНТОН. – Верховний суд Нью-Джерсі вирішив 11 серпня, що стейтові урядовці не порушили конституції штату, коли відібрали всю пенсію від міського інспектора Бені Андерсона, котрий признався, що взяв хабара в сумі 300 дол. Голосами 5-1 (один суддя не брав участі) суд вирішив, що публічна пенсія є основана на чесній публічній службі. Суд відкинув аргумент Б. Андерсона, який казав, що відібрання його повної пенсії було надмірним після його умовного засудження та заплати поміркованого штрафу. Адвокат підсудного вказував, що відібрання пенсії означало втрату понад 1 млн дол. пільг під час сподіваної тривалості життя його клієнта. („Associated Press“)

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Висадили дерева на честь України

ВАРШАВА. – У Нижньосілезькому воєводстві (південний захід Польщі) 11 вересня відбулася акція висадження 30 хвойних та листяних дерев на честь 30-річчя Незалежності України у рамках української глобальної ініціативи „Greening of the Planet“. Як зазначила президентка „Business Woman Club“ Ганна Крисяк, у цьому регіоні торік вже було висаджено 125 дерев, і всі вони добре прийнялися і встигли підросли. Висадці дерев сприяли власник компанії „Шобелі“ з Івано-Франківщини Іван Яжинський та Юзеф Дзьонско.

В акції взяли участь польський бізнесмен Францішек Баран та організаторка проекту „Greening of the Planet“ на Волині Юлія Вусенко.

Укрінформ

Висадження дерев на честь 30-річчя Незалежності України. (Фото: Ганна Крисяк)

Презентували книгу про Лесю Українку

Презентація книги про Лесю Українку. (Фото: Ярослава Хортяні, Уляна Княгинецька)

БУДАПЕШТ. – Архієпископ Української греко-католицької церкви (УГКЦ) Святослав (Шевчук) перебував з візитом в Угорщині. 11 вересня в церкві св. Михайла відбулася Архидієцезійська служба Божа з його участю з благословенням дітей. Владика презентував українській спільноті свою книгу „Апокриф. Чотири розмови про Лесю Українку“, написану у співавторстві з українською письменницею Оксаною Забужко, яка долучилася до презентації книги. Українці Угорщини також подарували Главі УГКЦ українськомовне видання Лесі Українки „За правду, браття, єднаймося щиро“ шрифтом Брайля, яке вийшло друком у Будапешті.

Укрінформ

Українці були на барикадах Москви

Георгій Лук'янчук

КИЇВ. – 19 серпня в залі Національного музею історії України відбулася прес-конференція учасників „Української сотні“ на барикадах Білого дому в Москві під час придушення реваншистського замаху 19-21 серпня 1991 року. Учасниками прес-конференції стали відомий яхтсмен-навігатор Валерій Петушак та голова Міжнародного громадського об'єднання „Соловецьке братство“ Георгій Лук'янчук. Вони поділилися спогадами про переломні дні в історії України.

19 серпня 1991 року в СРСР відбулася спроба державного перевороту, яка призвела в результаті до розвалу Радянського Союзу. Вулиці Москви заповнили сотні тисяч противників перевороту, які добиралися до столиці СРСР всіма можливими засобами. Тоді багато українців приїхали з Харкова, Дніпропетровська, Одеси, Києва, з Донеччини та з Криму. В. Петушак прилетів з Сибіру, кинув все і – на Москву. Вони й утворили разом з українцями Москви „Українську сотню“, яка стояла на барикадах Білого дому під жовто-блакитними прапорами та гаслом: „Долой імперію красного фашизму!“

Згодом Г. Лук'янчук з Василем Повзуном підняли український прапор на дирижаблі високо над Білим домом, а фактично і над всією Москвою.

Учасники прес-конференції Валерій Петушак (зліва) та Георгій Лук'янчук зі зменшеною копією гасла барикад Білого дому 1991 року біля Національного музею історії України.

Петро Перепуст встановив український прапор на одному з танків біля Білого дому, екіпаж якого складався з українців.

Військовий переворот у Москві захлинувся. Заколотників арештували, а сам путч став поштовхом для відновлення незалежності радянських республік від Москви, зокрема і України.

СКУ привітав українців Канади

ТОРОНТО. – Світовий конгрес українців (СКУ) 8 вересня привітав численну українську громаду Канади зі 130-літтям поселення та подякував за розбудову українського громадського життя в країні та підтримку України.

Президент СКУ Павло Грод зазначив: „Ваш ювілей співпадає з 30-літтям відновлення незалежності України. Як свідчить історія, незалежно від часу та місця проживання української діаспори, незалежність України завжди була її пріоритет-

ним завданням та тією основою, яка єднала навколо себе покоління українців. Ми високо цінуємо вашу працю у складі нашої великої світової родини, яка сьогодні об'єднує українців із понад 60 країн світу“.

П. Грод особливо подякував Конгресу українців Канади, а також голові Олександрі Хичій, яка є в тому числі Віцепрезидентом СКУ та активно працює в провіді Конгресу.

СКУ

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Відкрили кав'ярню „Ukraina“

СУОМОСАЛМІ, Фінляндія. – В муніципалітеті Суомусалмі відкрили кав'ярню „Ukraina“, символічно розташовану по дорозі до Музею „Зимова війни“ та пам'ятника українським воїнам, загиблим під час бойових дій на півночі Фінляндії в ході Зимової війни 1939-1940 років „Україна молиться за душі загиблих“.

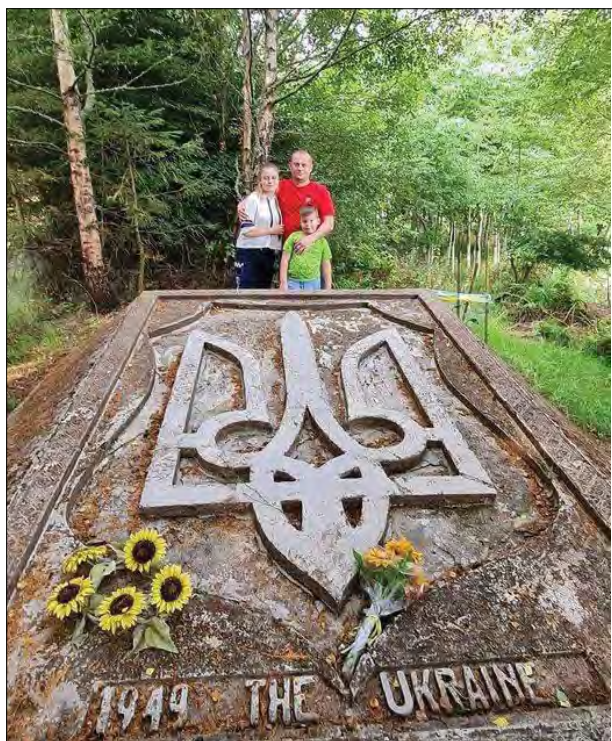
Друга секретарка Посольства України в Фінляндії Вікторія Конончук зустрілася з фінським пастором Тімо Суутарі з міста Кухмо та представницею української благодійної організації „Global Christian Support-Ukraine“ Аліною Саіковою, які за підтримки „Ukrainian Association in Finland“ та Посольства України у Фінляндії щороку організують для дітей зі сходу України оздоровчі табори в Лапландії та Гельсінкі. В. Конончук подарувала українські прапори, туристичні путівники та інші книжки, присвячені Україні.

Укрінформ

У кав'ярні „Ukraina“. (Фото: Embassy of Ukraine in the Republic of Finland)

Тризуб в Шотландії

У 2019 році подружжя Богдан і Наталія Настюки поблизу міста Дінгвол у Шотландії виявили пам'ятний знак із тризубом та написом „1949. The Ukraine“. Пам'ятник було очищено та впорядковано. Історики вважають, що Тризуб було споруджено військовополоненими з числа вояків дивізії „Галичина“, яких прийняла Велика Британія після Другої світової війни. Частина з колишніх дивізійників опинилась у Шотландії, здебільшого, на сільськогосподарських роботах. (Фото: Jaroslav Galuh)

Будують новий музей Лесі Українки

СУРАМІ, Грузія. – Посол України в Грузії Ігор Долгов 7 вересня відвідав будівництво музею-бібліотеки Лесі Українки у Сурамі. Під час візиту він зустрівся з головою Товариства Лесі Українки в Грузії та мером міста Хашурі. Були обговорені питання подальшого будівництва музею, облаштування пам'ятника-погруддя Лесі Українки, а також території навколо нього.

Процес відновлення будинку-музею розпочався на початку 2020 року через повну деградацію існуючої будівлі, спричинену зсувами.

Новий музей Лесі Українки має стати центром українсько-грузинської культури в Сурамі. Ініціатором відкриття старого музею у 1952 році був письменник Георгій Леонідзе.

Укрінформ

Україну вшанували в Ізраїлі

Світлана Глаз

ЄРУСАЛИМ. – 23 серпня в музеї Природи розпочалися Дні України в Ізраїлі, організовані Всеізраїльським об'єднанням вихідців з України за підтримки Посольства України в Ізраїлі та муніципалітету столиці єврейської держави. На заході згадували загиблих у російсько-українській війні, що триває вже сім років, бажали Україні миру, милувалися роботами українських та ізраїльських художників, співали державні гимни двох країн.

Надзвичайний та Повноважний Посол України в Державі Ізраїль Євген Корнійчук відкрив Дні української культури, привітав з Днем прапора та незалежності, подякував Ізраїлю, представникам єрусалимського муніципалітету, всім присутнім символами України за підтримку його країни і любов до української культури.

З вітальним словом до присутніх звернулась заступник мера Єрусалима Флер Хассан-Нахум.

Своєю майстерністю чарували присутніх учасники фолкльорного колективу міста Кір'ят-Гат, яким багато років керує талановита виконавиця українських пісень Алла Герман. В їхньому вико-

(Закінчення на стор. 18)

Плякат на вулиці Рашон ле-Ціона

АМЕРИКА | СВІТ

Нові призначення в Держдепі США

ВАШІНГТОН. – У Бюрі з питань Європи та Євразії Державного департаменту США 8 вересня відбулась низка призначень на ключові посади. Ці призначення є частиною нормального процесу дипломатичних призначень. Зокрема, питаннями Центральної та Східної Європи в Держдепі США опікуватиметься Робін Данніген, досвідчена дипломатка, яка раніше обіймала посади заступника помічника державного секретаря з питань енергетики, а останні три роки була заступницею посла США у Відні. Вона замінила на цій посаді Джорджа Кента. Бюро з питань Європи та Євразії Держдепу США очолює колишня посол США до Боснії та Герцеговини, виконуюча обов'язки помічниці державного секретаря Морін Кормек. Бюро просуває інтереси США у регіоні з таких питань як міжнародна безпека, НАТО, координація з ЕС та іншими регіональними організаціями, підтримка демократії, прав людини, громадянського суспільства економічного процвітання, контртероризму та непоширення зброї. У Держдепі відзначили, що призначенці „принесуть надзвичайний досвід та сильні кваліфікації до команди Бюра“. („Голос Америки“)

Росія є найбільшою загрозою

АНАПОЛІС, Мериленд. – Росія зі своїми складними до виявлення крилатими ракетами та новітніми підводними човнами становить головну військову загрозу США. Це сказав 17 серпня генерал Військово-повітряних сил США Глен ВанГерк на форумі Центру для стратегічних і міжнародних студій. „Вони створили спроможності, які не існували 20 років тому“, – сказав він і особливу увагу звернув на крилаті ракети в арсеналі Росії, які мають спроможність завдати удар США, коли будуть випущені з Росії. Загроза ракет разом з інвестиціями Москви в кібер- і космічні спроможності дозволяє Росії на широкий військовий та політичний засяг. Минулого року, сказав генерал, „було більше вторгнень у наші зони повітряної оборони, ніж після завершення Холодної війни“. („United States Naval Institute“)

Малі підприємства судять Нью-Йорк

НЮ-ЙОРК. – Міський мандат, який вимагає, щоб особи показали доказ вакцинації доки зможуть перебувати в ресторані чи гімнастичній залі є неконституційним. Це сказала група підприємців 18 серпня у позові проти міста, щоб стримати цю практику. Вони аргументують, що ця практика не має солідної наукової основи й негативно впливає на їхні заробітки, порушуючи їхнє право заробляти на проживання. Посадник Нью-Йорку Біл де Блазіо висловив впевненість, що місто подолає цей позов. („New York Daily News“)

Провал послуг в Афганістані

ЖЕНЕВА. – Афганістан стоїть перед кризою у наданні основних побутових послуг таких як харчування, заявило 7 вересня Бюро ООН для координації гуманітарних справ (ОСНА). Представник ОСНА Дженс Лейрке сказав на зустрічі з пресою в Женеві, що мільйони афганців потребують допомоги з харчуванням та в ділянці охорони здоров'я. Бюро видало заклик на збірку 600 млн дол. до кінця року для 11 млн афганців. Понад пів мільйона осіб були змушені переселитися в країні цього року, коли таліби захоплювали країну, включно зі столицею Кабулом 15 серпня. („Reuters“)

Папа відвідав Словаччину

ПРЯШІВ. – Третій день своєї візити 14 вересня Папа Франциск провів у східній частині Словаччини. Зранку він вилетів до Кошиць, а звідти автом вирушив до Пряшева, де розташований осідок Глави Греко-Католицької Церкви Словаччини. На цих теренах, що межують із Закарпатською областю України, мешкає велика кількість українців, а Пряшів є їхнім релігійно-культурним центром. Там Папа Франциск очолив Божественну Літургію св. Івана Золотоустого, що була звершена у місцевому спортовому комплексі. Участь у Богослужінні взяла понад 30 тис. прочан не лише зі Словаччини, але й з України, Польщі та інших сусідніх країн. Богослужіння, головними співслужителями під час якого були греко-католицькі ієрархи країни, проходило церковно-слов'янською та словацькою мовами, окремі частини звучали українською, угорською та романі мовами. („Релігійно-Інформаційна Служба України“)

Меркель відходить, але річ не в ній

Ангела Меркель відвідала Київ. Вітати? Радити? Почуття провини перед Україною її привело туди? Ні, бо спочатку зустрілася з Путіним. Пошепталася, як змусити Україну прийняти все, що Вашингтон-Берлін-Москва ухвалили за її спиною. Певна річ, у Києві канцлерка намагалася підсолодити гірку пігулку – обстоюваний нею всупереч українським національним інтересам російський газопровід „Північний потік-2“, пообіцявши „золоті гори“ різних компенсацій. Їй важливо показати Європі і своєму суспільству, що закінчує політичну кар'єру геніальними кроками до миру в Україні. До миру – в берлінському і московському розумінні. Тому канцлерка не взяла участі ні у „Кримській платформі“, ні у святкуванні 30-річчя Незалежності України. Швидше за все, невдовзі ми станемо свідками не лише економічного, але й політичного зближення Берліну і Москви. Це і буде головною спадщиною проросійської фрази. У Москві Путін і Меркель спілкувалися на „ти“, і Меркель двічі називала Путіна „мій любий Володимир“.

Проте цю ідилічну картину їм зіпсував закон Європейського союзу, згідно з яким російський „Газпром“ через цей нібито такий переможний для Кремля „Північний потік-2“ має право постачати лише 50 відс. обсягу газу, друга половина – це можливість для інших компаній. Отож монополії Москва не матиме, і це 26 серпня ствердив Вищий земельний суд у Дюссельдорфі. Мине ще трохи часу, і вже ніхто в світі не сумніватиметься, що „Північний потік-2“ з економічного погляду був абсолютно безглуздом і плянувався саме як політична зброя проти України.

26 вересня в Німеччині відбудуться вибори нового канцлера. Знаменита Меркель, перша жінка на цій провідній посаді і наймолодша за віком канцлер в історії країни, керувала німецькою державою від 2005 року, водночас очолюючи правлячу партію „Християнсько-демократичний союз“.

Епітет „знаменита“ не є перебільшенням у випадку цієї німкені, діяльність якої, зокрема в останнє десятиріччя, особливо після 2014 року, тобто після української Революції Гідності, мала певний стосунок до внутрішньої ситуації в Україні. І тоді цей стосунок був позитивний, проукраїнський. Досить знаменитою є не лише політична, але й життєва біографія Меркель. Вона народилася в Гамбурзі, але виросла і сформувалася як особистість у Східній Німеччині, куди переїхав з родиною її батько, лютеранський пастор і симпатик комунізму. У марксистському світогляді виховувалася й юна Ангела – спочатку як піонерка і далі як комсомолка й активна пропагандистка. Тоді ж досконало оволоділа російською мовою.

У цьому Меркель стала послідовницею свого попередника Гергарда Шродера – найбільшого, мабуть, друга Путіна на просторах усієї Західної Європи. Але не тільки в цьому. Перед самим своїм відходом з посади, Шродер у вересні 2005 року підписав з Путіним спільну декларацію про плян будівництва газопроводу, котрий має з'єднати Росію з Німеччиною і пролягти в обхід України і Польщі.

Залишивши пост канцлера, пропутінець Шродер опинився на глобальній посаді, ставши одним з директорів всемогутнього російського „Газпрому“. Відтак плян будівництва нового газогону, котрий дістав назву „Північний потік-2“, ліг на жіночі плечі Меркель, і вона виправдала довір'я Шродера, не поступилася, попри обурення України, Польщі, балтійських країн, попри санкції з боку США.

Україні було б легше, якби при цьому Меркель виявила себе „залізною леді“, нездатною зрозуміти українську чи польську ситуацію. Ні, дуже журилася війною на Донбасі, закликала до миру. Зробила Німеччину учасницею сумнозвісних Мінських угод, тільки ж, цілком у дусі теперішньої західноєвропейської моралі, учасницею не об'єктивною, а лицемірною і проросійською.

І вже не криючись зі своїм лівацьким проросійством, на спільній прес-конференції з президентом Володимиром Зеленським Меркель відверто сказала: „Нам потрібна імплементація так званої „формули Штайнмайєра“ в українське законодавство“. Що не означає нічого іншого, як зруйнування незалежної Української держави.

Хто зробить більшу шкоду Україні – за це тепер завзято змагаються між собою Німеччина і Франція, почавши з того, що у 2008 році відмовилися надати Україні програму підготування до членства в НАТО.

Це триватиме й після Меркель. Берлін і Париж, легковажачи свободою і незалежністю України, вже нездатні усвідомити, що брудна, наскрізь лицемірна політика може самих їх привести в майбутньому до втрати свободи і незалежності.

Зло увиразнилося, щоб бути звитяженим героїчною любов'ю

Послання ієрархів Української Католицької Церкви США

Дорогі брати і сестри у Христі!

11 вересня 2001 року Сполучені Штати Америки пережили найжахливішу подію у своїй новітній історії – смертельну терористичну атаку, в якій загинули майже три тисячі людей.

Прошло 20 років, і ми все ще відчуваємо наслідки трагедії, яка струсила світ і завдала глибоких травм світовій спільноті. В один день ми втратили наше почуття невразливості. Після 11 вересня ми – американський народ і все людство – глибоко скалічені.

Проте це ще не кінець нашої історії. 11 вересня 2001 року ми зустрілися зі стражданнями і смертями, болем і скорботою, але водночас побачили відвагу, жертвність, єднання і воскресіння. Під час терористичних нападів зло увиразнилося, лише для того, щоб бути звитяженим героїчною любов'ю.

„Ми в Нью-Йорку не лише пам'ятаємо 11 вересня, ми відзначаємо 12 вересня“, – говорив кардинал Тімоті Долан, цитуючи одного з нью-йоркських священників. І це – найцінніше у нашій пам'яті: у ній глибоко закарбовані невимовна трагедія і все те, що відбулося потім. Ми пам'ятаємо солідарність, свідчення, молитву, служіння і почуття надії. У своєму зверненні відразу після нападів Митрополит Стефан Сорока зосередився саме на надії. „Християни покликані найперше бути знаряддями надії і розради для своїх братів і сестер, а не бути каналами відчаю і зневіри. Будьте посланцями співчуття і надії“, – він просив вірних нашої Митрополії. Віримо, що цей заклик залишається актуальним і сьогодні. Світ змінився, але чимало викликів зосталися,

зокрема боротьба за основні людські права і людську гідність. Як і 20 років тому, ми потребуємо миру і справедливості, яких неможливо досягти без прощення і каяття, без віри і жертви.

Сьогодні весь світ єднається в молитві за тих, хто загинув під час терактів. Наша спільнота до неї приєднується, особливо поминаючи перед престолом Божим 12 жертв українського походження.

Заохочуємо наших священників і вірних збиратися разом, щоб молитовно згадати тих, хто загинув, були покалічені та втратили рідних і близьких. Молімося за внутрішню силу, потішення і зцілення. Молімося за надію, яка долає відчай, за мир, який перемагає війну, за добро, яке значно сильніше аніж зло, за любов, яка триваліша, ніж ненависть, за життя, яке тріумфує над смертю. Наша надія і віра у Тому, Хто смертю смерті подолав і тим, що в гробах життя дарував.

Вічна пам'ять!

Борис Гудзяк,
Митрополит Української
Католицької Церкви у США,
Архієпископ Філадельфійський для
українців

Павло Хомницький,
Єпископ Стемфордської єпархії

Венедикт Алексійчук,
Єпископ Чиказької єпархії
св. Миколая

Богдан Данило,
Єпископ Пармської єпархії
св. Йосафата

Андрій Рабій,
Єпископ-помічник
Філадельфійський

Нова версія справи...

(Закінчення зі стор. 1)

Втім, за висновками ТСК, вже на етапі вербування про пляни української сторони дізнались російські спецслужби. А коли вони в'їжджали до Білорусі з Росії, ситуація ускладнилася тим, що серед „вагнерівців“ опинився агент білоруських спецслужб.

„Добре, що наші спецслужби зробили висновки, що щось не так і вирішили відтермінувати рейс в Стамбул, а поки тривала робота з аналізи ризиків, „вагнерівців“ затримали“, – розповіла М. Безугла. Вона підкреслила, що спецзахід не скасували, а пригальмували.

Також вона заявила, що ОП не має відношення до цього рішення: „Президент особисто не координує такі заходи. Відтермінування було на рівні спецслужб“. Про те, що операцію не скасовували, свідчить те, що „вагнерівцям“ купили нові квитки в

Стамбул на інші дати.

„Події розвивалися таким чином, що відбулася контргра трьох спецслужб – це Україна, це РФ, це Білорусь, – пояснила вона. – Прямої координації з цього питання у білоруських і російських спецслужб не передбачалося і не було, вони діяли нескординовано. Ми отримали такий трикутник. З одного боку, наша спецслужба дещо прогнала в цій боротьбі між трьома спецслужбами, але не була спровокована на щось гірше, і це не призвело до реально відчутних міжнародних наслідків, а тим паче катастрофічних як в ситуації з Протасевичем“.

А гучне обговорення цієї теми депутатка вважає частиною сплянованої кампанії російських спецслужб.

Водночас М. Безугла заявила, що заява Петра Порошенка, що це він санкціонував операцію з захоплення „вагнерівців“, не відповідає дійсності. Вона розкритикувала П. Порошенка, який не прийшов на засідання ТСК давати свідчення.

ВВС

СВОБОДА

Пам'ятаймо
про
Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Андрій Нинка Редактор: Левко Хмельковський

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800
Fax (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com
Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: \$90.00 на рік, \$50.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – \$80.00 на рік, \$45.00 на півроку.
Електронна версія (www.svoboda-news.com) – \$40.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністрація / Оголошення
☎ (973) 292-9800 x 3040 • Fax (973) 644-9510
Володимир Гончарик
E-mail advertising@ukrweekly.com

Передплата
☎ (973) 292-9800 x 3040
Володимир Гончарик
E-mail subscription@svoboda-news.com

Думки, висловлені в матеріялах, підписаних конкретним автором, не конче віддзеркалюють позицію редакції тижневика „Свобода“ або його видавця.

ПОСТАТІ

Розбивав мури облуди й брехні

Наталія Осипчук

16 вересня 1947 року народився Валерій Марченко – український дисидент, правозахисник, літературознавець і перекладач. Він ніколи не був підневільним, натомість за часів тоталітаризму зберіг себе як вільну особистість. В. Марченко відкрито виступав проти русифікації, писав про Голодомор, був учасником Української Гельсінкської групи. Прожив життя коротке, проте сповнене гідності та внутрішньої свободи.

В. Марченко народився в Києві. Письменник Юрій Хорунжий, автор нарису „Валерій Марченко проти імперії брехні“ назвав його київським інтелегентом у третьому коліні. Це й не дивно, адже дідом майбутнього дисидента був український історик, перший ректор Львівського університету Михайло Марченко. Талановитий юнак навчався на філологічному факультеті Київського університету, одночасно вивчаючи тюркські мови у Бакинському університеті. Плідно працював, перекладав з азербайджанської на українську твори Сулеймана Сані Ахундова, Джаліла Мамедкулі, з польської – оповідання Генріка Сенкевича.

„Літературний працівник газети „Літературна Україна“ мав можливість виявити себе на волі неповних три роки – по червень 1973-го, коли був заарештований в дорозі до друкарні, – пише Ю. Хорунжий. – Йому інкриміновано написання трьох есеїв: „За параваном ідейності“ критичний огляд творчості Миколи Нагнибіди і Василя Козаченка, яких тоді не можна було чіпати – лавреати Шевченківської премії; „Київський діалог“ і „Страшний якийсь тягар“ (про національну політику комуністичної партії в Україні), крім того, розповсюдження „антирадянського документа“ Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?“ та антирадянські балачки“.

23 грудня 1973 року В. Марченка засуджено до шести років позбавлення волі і двох років заслання. Відбував покарання у пермському концтаборі, а заслання – у селищі Сараджин Актюбінської області Казахської РСР. Проте навіть на засланні В. Марченко не зрадив своїм ідеалам.

„Його цікавить усе: від літературного процесу в Україні до новинок зарубіжної преси. І жодного слова про свої болячки і поневіряння. Ніби писані ті листи з екзотичних, веселих островів, – характеризує невільничий період Ю. Хорунжий. – Тільки материнське серце відчуває, як синові важко насправді – тяжкохворому, без належної медичної допомоги“. І все ж, долаючи щоденний біль, В. Марченко писав. Кожна стаття талановитого журналіста – яскравий публіцистичний твір, який не втратив своєї актуальності і сьогодні. „Моя чарівна леді“, „Процес“, „Звичайний страх“, „Навололітературне життя“, „Шляхи, які ми вибираємо“, „Клопоти з редагуванням“ – в своїх статтях він описав своє входження в літературу, а також ровесників, з якими починав свій літературний шлях. Доля кожного письменника складалася по-різному. Хтось вдало

Валерій Марченко. (Фото: Вікіпедія)

пристосувався до комуністичного режиму та почувався цілком комфортно. Хтось, як В. Марченко, торував свій тернистий шлях...

Неволя була нестерпною, проте давала можливість познайомитися з яскравими особистостями. В'язень захоплювався мужністю бійців ОУН-УПА, присвятивши їм блискучі нариси „Знайомтесь: бандерівець“, „Антон Олійник“, „Це неземне довготерпіння“, „Межи жорен пекельних“, „Раз-15, два – 15“ (йдеться про роки ув'язнення). Він сповідував принцип, який став для нього сенсом життя. Якщо тобі Богом подарований літературний дар, то він має служити Україні та народами. Пристосуванство, лакузництво – це не про нього, журналіст був категоричний. У нарисі „Урок української“, створеному в уральському концтаборі 1976 року, він порушив важливу тему – мистець і суспільство. „Йдеться про творчість Павла Тичини періоду Голодомору в Україні 1932-1933 років, коли відомий поет написав вірш „Партія веде“ і назвав той страшний для України період „О, прекрасний час, неповторний час!“, – пише Ю. Хорунжий. – Політв'язня непокоїла проблема пристосовництва за рахунок калічення душ інших, адже брехня, яку примушують повторювати юних, не минає для них безслідно“. Саме тому В. Марченко був таким безкомпромісним, коли йшлося про збереження історичної пам'яті. І саме тому з-під його пера вийшов нарис „Лист до діда“, який можна вважати авторським кредо.

Власне, В. Марченко ставить перед дідом питання: як можна мовчати в епоху тотальної облуди і брехні? „Хто поверне Києву золотоголаві Михайлівський собор? Чим заповнить Україна величезну порожнечу в науці, літературі, мистецтві, яка постала внаслідок вандальської культурної революції? Ох, ця наша степова флегматичність! Роздумуємо, що зробити раніше, що пізніше, чекаємо на щось – і тратимо, програємо, гинемо! Виступивши проти цілої імперії брехні, я мав одну підпору – свідомість, що ярмо – нестерпне. Треба було мені... відчути біль удару, щоб зрозуміти: зло таки можна подолати, з ним можна й треба боротися... Нам ніхто не допоможе, крім нас самих“, – безкомпромісно висловлює свою позицію В. Марченко.

(Закінчення на стор. 16)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Вітаємо „Свободу“ зі 128-літтям

Image of the 'Promin' Prosvit' newspaper cover with various headlines and text.

Перша сторінка газети „Промінь просвіти Є“ з вітанням нашому тижневику.

Вітаємо „Свободу“ із 128-літтям і схилилися перед вашою непохитною вірою у високе призначення України й цілого українського народу в світі, за постійну підтримку всього світлого! Газета „Свобода“ уже багато-багато років є надхненним живим прапором всього мислячого й при цьому діяльного українства. Ми ж у Кривому Розі за допомогою „Свободи“ зуміли глибше розібратися в суті найгіршої форми капіталізму: у кримовордії олігархату, який безроздільно панує тут протягом останніх десятиліть, починаючи з 1990-их років. Ми відчуваємо, якою небезпечною і руйнівною для культури України може стати інститут приватної власності, коли він не захищає людину, а свого роду привласнює її з боку зверхників-правителів, коли він стає агресивним стосовно людини. А тим більше – зараз, коли вже восьмий рік поспіль триває ця підла російсько-українська війна. Як це не гірко, але в Кривому Розі й досі (на 31-му році існування Української держави) дуже важко (майже неможливо) купити українськомовну газету (хоч, напри-

клад, ще наприкінці 1980-их років іх тут було десятки). Можна придбати лише одну (вчорашній провладний „Червоний гірник“, який кілька років тому назвався незалежним, але від того не перестав бути провладним), та й у тій дуже часто можна бачити тексти російською мовою; до речі, найчастіше – ті, що розповідають про „чергові звернення“ підприємств олігархів. А на вулицях майже безроздільно панують російська мова, швидше російський суржик і брудна лайка на тій же мові. Але ми все одно вдячні вам, бо саме завдяки підтримці з боку „Свободи“ маємо можливість, попри всі перешкоди й нерозуміння, нести слово правди людям заради утвердження в Кривому Розі української справи. У числі 17-му за цей рік вміщено на першій сторінці матеріал про газету „Свобода“. Тримаймося і перемаймося, велимишановні колеги!

З великою повагою від громадської організації „Криворізьке міське правозахисне товариство“ і від її газети „Промінь просвіти Є“ Сергій Зінченко.

Box with text: ДО УВАГИ ДОПИСУВАЧІВ! Досить часто до редакції „Свободи“ надходять повідомлення про події, які мають відбутися через 2-3 дні. „Свобода“ є тижневиком і такі запізниті вістки друкувати не встигає. Просимо організаторів таких подій інформувати про них редакцію заздалегідь, щоб газета могла вчасно про них написати.

Через триваюче занепокоєння
пандемією Covid-19
урочисте відзначення

45-ої річниці

Українського Музею

що було заплановано на 17-го жовтня 2021 р.
перенесено на 2022 р.
(дата буде оголошена)

Подробиці про імпрезу та запрошення
до The Water Club у Нью-Йорку
буде подано згодом

THE UKRAINIAN MUSEUM • 222 E 6TH STREET, NEW YORK, NY 10003
212-228-0110 • info@ukrainianmuseum.org • www.ukrainianmuseum.org

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

святкуючи 30-ту річницю Незалежності України

СКАСОВАНО - В НЕДІЛЮ, 17-ГО ЖОВТНЯ - СКАСОВАНО

УСО „Тризуб” - UKRAINIAN-AMERICAN SPORT CENTER

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ 2021 РОКУ

СКАСОВАНО

УСО „Тризуб” з жалем повідомляє про скасування цьогорічного Українського Народного фестивалю до Дня Незалежності України. Відданість „Тризуба” для збереження дорогоцінного здоров'я та безпеки своїх гостей, членів, їхніх родин, добровольців і громадськості, а також несподівані технічні труднощі програмування поза його контролю, змусили „Тризуб” скасувати цю імпрезу.

ЗАЗНАЧИТЬ КАЛЕНДАРІ НА ФЕСТИВАЛЬ НАСТУПНОГО РОКУ

УСО „Тризуб” з радістю оголошує, що наступного року Народний Фестиваль з нагоди Дня Незалежності України відбудеться в **неділю, 28-ого серпня 2022 року**. „Тризуб” має намір знову представити тих самих виконавців, які були заплановані на цьогорічну імпрезу. Як завжди, „Тризуб” оголошуватиме подробиці, коли вони стануть нам відомі. Відвідайте веб-сторінку при адресі www.tryzub.org

Ukrainian American Sport Center, Horsham, PA

County Line & Lower State Roads, Horsham, PA
www.tryzub.org - 267-664-3857 - info@tryzub.org

SELF RELIANCE NEW YORK
Federal Credit Union

САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Федеральна Кредитова Кооператива

30 річний незмінний відсоток

2.994% APR*

NYC—KERHONKSON—UNIONDALE—ASTORIA—LINDENHURST

Telephone: (212) 473-7310

Toll Free: (888) SELF-REL

Email: Info@selfreliancenyc.org

Website: www.selfreliancenyc.org

*APR as of 3/24/2021 listed above. APR based upon a \$350,000 mortgage amount with no application fee and no points. 1-4 family owner occupied; no prepayment penalties. Rates may change at any time without prior notice. APR - Annual Percentage Rate is the cost of credit over the term of the loan expressed as an annual rate. The APR shown here is based on the interest rates and certain closing costs and does not take into account other loan specific finance charges you may be required to pay.

SRNYFCU NMLS# 699320

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відгомніло таборове літо

Андрея Пенцак

Цього року пластунам в Америці вдалося провести табори, і вони успішно закінчилися! На „Вовчій тропі“ відбулося шість таборів. Комендантами новацтва були Наталка Цюваник та Адріян Петриків, юнацтва – Христина Глух і Борис Хабурський. Додатково відбувся табір старшого юнацтва „Ю2“, який єднає пластунів, котрі переважно таборують на інших пластових оселях.

Через пандемію минулого року не було таборів, і тому цьогоріч були два етапи „Ю2“. „Ю2 2020“ провадила співкоменданти Андрій Лазірко та Шеймис Келегер. Комендантом табору „Ю2 2021“ була Діана Завадівська.

На оселі „Новий сокіл“ був один новацький табір та один юнацький.

Комендантом новацтва була Юліяна Ликтей, комендантом юнацтва – Роман Онишкевич.

На оселі „Писаний камінь“ були чотири табори – два новацькі і два юнацькі. Комендантами новацьких таборів були Аня Оришкевич та Максим Мирфі; комендантами юнацьких таборів – Александра Гамільтон і Микола Мурський.

Окрім окружних таборів, відбулися вишколи, спеціальні табори та віртуальні заняття. Новацький вишкіл провадила Оленка Гладка на оселі „Писаний камінь“ перед початком окружних таборів. Юнацький вишкільний табір „Школа булавних“ цього року відбувся на оселі „Новий сокіл“ і ним керувала Ляриса Ворик. Юнацький вишкільний табір „Лісова школа“ відбувся в Гантері, Нью-Йорк, і

Табір юнаків на оселі „Вовча тропи“. (Фото: Андрій Зварич)

Табір „Школа булавних“ на оселі „Новий сокіл“. (Фото: Катря Кузьмович)

Табір юначок на оселі „Новий сокіл“. (Фото: Наталка Ликтей)

ним керував Тиміш Ганкевич. Курінь „Чорноморці“ провадив „Морський табір“ 7-14 серпня. Капітаном був Стефан Слабичський.

Для тих, котрі не могли відбути

табори особисто цього літа, також відбувся віртуальний табір 25-31 липня. Соломія Хтей провадила новацтвом і Софія Шиприкевич провадила юнацтвом.

Коронавірус...

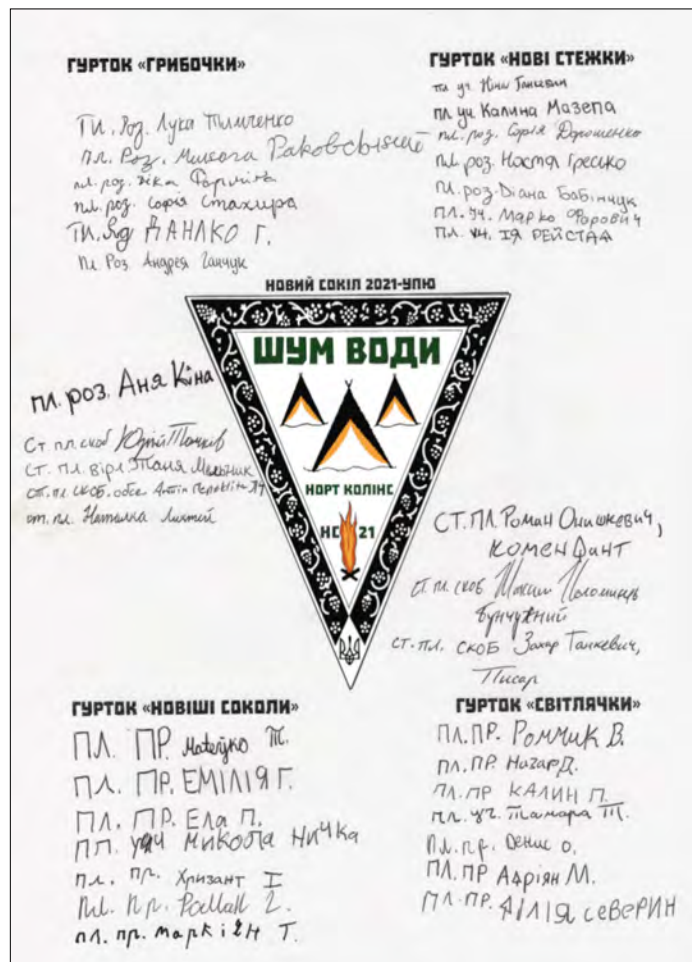
(Закінчення зі стор. 2)

званий жовтий сертифікат матиме інформацію про перше щеплення, а зелений – про повний курс. У разі введення жовтого рівня епідемічної небезпеки спрощено вимоги до роботи навчальних закладів. Вони працюватимуть за умови наявності не менше як 80 відс. працівників з жовтими чи зеленими COVID-сертифікатами. Водночас обмеження жовтого рівня епідемічної небезпеки не будуть застосовуватися, якщо всі учасники (відвідувачі) та щонайменше 80 відс. організаторів масових заходів, працівників кінотеатрів, театрів, музеїв чи інших культурних закладів, спортзалів та басейнів матимуть жовті чи зелені COVID-сертифікати. У разі введення червоного рівня епідемічної небезпеки заклади освіти працюватимуть лише у разі, якщо 100 відс. працівників мають зелений COVID-сертифікат.

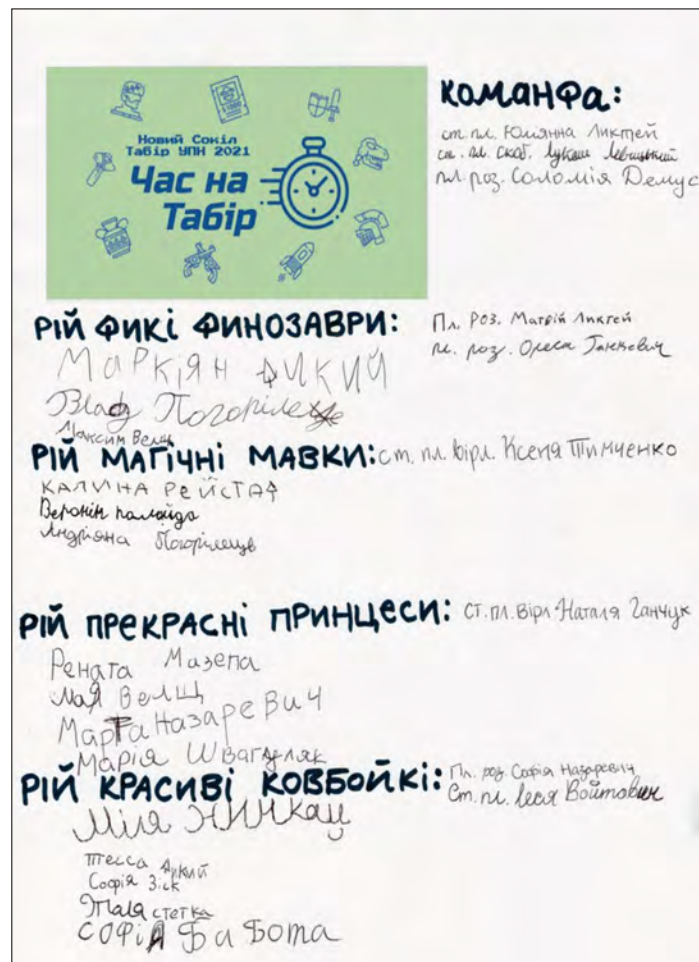
Укрінформ

Пластові привіти з табору „Новий Сокіл“

До „Свободи“ надійшли привіти з Пластового табору „Новий Сокіл“

Табір УПН-2021 „Час на табір“

Табір УПЮ „Шум води“

АРКА
 Вишиванки, хустки, нитки, тканина до вишивання, рушники, коралі, пояси, кераміка, різьба
 89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: 212-473-3550

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Бігом відзначили 30-ту річницю незалежності України

Степан Слущкий

Починаючи з 2015 року, Український біговий клуб, Нью-Йорк (URC NY), відзначає Забігом у вишиванках. Як впливає з назви, учасники заходу повинні пробігти або пройти певну дистанцію – від однієї до п'яти миль, одягнувши вишиваний одяг – сорочку чи футболку.

Пандемія коронавірусу вплинула на всі громадські заходи, серед них і на цей. Так, минулого, 2020 року Забіг у вишиванках відбувся у віртуальний спосіб, а цьогоріч від одного централізованого заходу довелося відмовитися, натомість URC NY одночасно провів забіги в трьох окремих місцях – Центральному парку в Мангетені, Н.Й., Проспект парку в Брукліні, Н.Й., та вперше – в Ліберті парку в Джерсі Ситі, Н.Дж.

Крім того, через шторм „Генрі“, який вдарив по місту Нью-Йорк і околицям, Забіг у вишиванках довелося терміново перенести з неділі, 22 серпня, на наступну неділю. День 29 серпня видався хоч дещо хмарним, але не спекотним, що цілком сприяло кращому бігу.

Групу з ходоками в Проспект парку вела засновник URC NY Анна Шпук, а групу бігунів – Олена Безуглов та Олександр Солдатенко. В Центральному парку ці функції виконували, відповідно, Дмитро Молчанов та

Дмитро Бойко, а в Ліберті парку – Ольга Мельник та Степан Слущкий.

Після завершення активної частини, всіх учасників на всіх трьох локаціях чекали подарунки з логотипами URC NY – поясні сумочки та металеві пляшки.

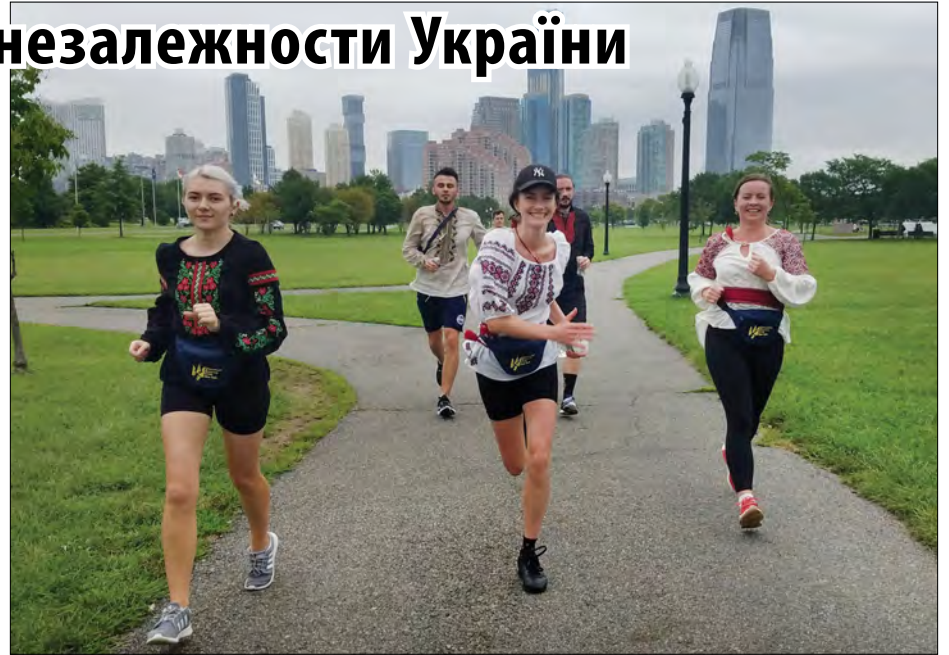
Крім того, для всіх трьох заходів URC NY підготував чудові кольорові мапи з дистанціями для бігунів та ходоків, які були допоміжними безпосередньо під час руху, і так само їх можна було взяти як пам'ятку про цьогорічний забіг.

Активну участь у підготовці Забігу у вишиванках в Ліберті парку в Джерсі Ситі взяли члени організації „Українське Джерсі Ситі“ – Марія Сорока, Олена Руденко, Оксана Бац та Інна Дремлюга.

Завдяки їхнім зусиллям лише в Ліберті парку до Забігу у вишиванках долучилися 28 дорослих, здебільшого молодь, та шестеро дітей.

У Ліберті парку реєстрація, старт-фініш розмістилися на живописній галявині Flag Plaza – саме навпроти Статуї Свободи. Після визначення напрямку на Київ, співу українського славня та розминки, якою керувала Вероніка Гунько, першими вийшли на старт бігуни, за ними слідували ходоки.

Дистанція для бігунів доходила до меморіалу Відкритого Неба та історичного залізничного терміналу

Частина учасників Забігу у вишиванках в Ліберті парку в Джерсі Ситі, Н.Дж.

Наймолодші учасники Забігу у вишиванках. (Фото: Степан Слущкий)

Найактивніші учасники Забігу у вишиванках отримали пам'ятні медалі.

Центральної залізниці Нью-Джерсі. Обидві групи – і ходоки, і бігуни – рухалися з українськими прапорами багатолюдною набережною парку, де багатьом зацікавленим перехожим було роз'яснено, який світлий ювілей саме відзначався.

Для дітей був організований окремий забіг. Він виявився дуже емоційним – і для юних бігунів, і для їхніх батьків. Всі учасники дитячого забігу отримали якісні медалі, підготовлені спеціально для цьогорічного заходу. Медалями також були нагороджені найшвидші бігуни та волонтери.

У всіх був надзвичайно піднесений

настрій, тож не диво, що у Джерсі Ситі спілкування продовжилося ще кілька годин після завершення безпосередньо самого забігу. Організатори висловили сподівання, що такий захід відбудеться тут і в наступні роки.

Слід також згадати працю Тетяни Самокиш, яка підготувала платформу для онлайн реєстрації учасників усіх трьох локацій, а виготовлені в Києві медалі до Нью-Йорку привезла Еріка Слущька.

Інформаційним спонсорами цих заходів були тижневики „Міст“ та „Свобода“.

Діти прийшли до школи

САВТ БАВНД-БРУК, Нью-Джерзі. – 4 вересня Архієпископ Української Православної Церкви США Даниїл помолився та поблагословив дітей, а їхніх батьків та вчителів Школи українознавства та релігії при Церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного (директор Галина Маринець) з нагоди початку нового навчального року.

Архієпископ Даниїл наголосив на тому, що дуже важливим є передавати українську культуру, мову, історію дітям в Сполучених Штатах Америки далеко від України. На завершення відправи Владика Даниїл окропив присутніх освяченою водою та подарував дітям іконки Пресвятої Богородиці.

Діти були раді повернутися до школи та зустрітися зі своїми друзями-однокурсниками та наставниками-вчителями. Цьогоріч школа прийняла 85 дітей у своє виховання.

Консисторія УПЦ США

Урочисте відкриття нового навчального року.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В Сиракузах українці прийшли на свято

Микола Дупляк

СИРАКУЗИ, Нью-Йорк. – Українці міста з гордістю відзначили 30-ту річницю незалежності Української держави. Програму відзначення, що почалася 24 серпня перед будинком управи міста, підготував місцевий відділ Українського Конгресового Комітету Америки (УККА), який очолює Ліда Буняк. Цього спекотного дня перед ратушею зібралося чимало дбайливих українців у вишиванках і з національними прапорами. До них приглядалися американські сусіди, урядовці та працівники різних установ міста.

Програму відкрив і нею проводив Григорій Лісничий – заступник голови відділу УККА, далі була молитва о. Миколи Андрушківа – пароха Української православної церкви св. Луки. З коротким словом з цієї великої події виступив посадник Бен Волш, в якому похвалив українську громаду за її вклад у життя міста, за збереження своїх національних традицій та підтримку України в її змаганнях за збереження волі й територіальної цілості. На закінчення голова міста прочитав підписану ним проклямацію з цієї важливої нагоди.

Під звуки національного гімну України у виконанні шкільного

вокального ансамблю „Калина“ під керівництвом Світлани Бідної і всіх присутніх, на щоглу підняли прапор України, щоб разом з американським, як і кожного року, гордо віяти над містом і нагадувати всім, що Україна вільна й радіє Дню Незалежності. Головним промовцем був студент Тарас Колопельник – голова Спільки українських студентів у Сиракузькому університеті. Він вказав на історичний аспект боротьби України за волю, радісні дні відновлення незалежності в Києві та розбудову вільної Української держави, на досягнення і невдачі на тому шляху. Промовець відмітив роль української спільноти в боротьбі за волю України, підкреслив важливість збереження наших культурних і національних традицій і цінностей за океаном, нагадав українцям заповітні слова Патріярха Йосифа Сліпого „Високого бажайте“ та пророчі слова Тараса Шевченка „І чужого научайтесь, Свого не цурайтесь“. Свою промову закінчив оптимістичними словами про світле майбутнє нашого народу в колі вірних народів світу. Виступила група танцюристів із сумівського танцювального ансамблю „Одеса“, що впродовж багатьох років діє на терені міста під керівництвом Славки Бобецької.

Відзначення в Сиракузах 30-річчя незалежності Української держави.

На закінчення програми виступила Ліда Буняк і подякувала посадникові за гарне слово, проклямацію та підтримку України й української громади в місті, а окремо священикам, танцюристам і всім учасникам за участь у відзначенні 30-ліття Незалежності України.

Святкову зустріч закінчено молитвою, яку провів о. Василь Колопельник з Української греко-католицької парафії свв. Перта і Павла в Обурні.

Продовженням святкувань була суботня ватра на парафіяльній площі св. Луки, на якій святкова громада розважалася піснями та гутірками з друзями. Після недільної Служби Божої в Українській греко-католицькій церкві св. Івана Хрестителя парафіяни з прапорами підійшли до пам'ятника Т. Шевченка, щоб висловити нашому національному пророкові свою радість у 30-ту річницю відновлення Незалежності України, заспівати національний славень.

У Норт Порті було свято

Українська громада перед будинком міської ради. (Фото: Христя Чайковська)

Віра Боднарук

НОРТ ПОРТ, Флориди. – 30-річниця Незалежності України на Флориді українська громада відзначила 24 серпня. Перед будинком міської ради українські американські ветерани на чолі з командиром Ігорем Гроньом вивісили український прапор, а присутні відспівали український і американський гімни.

Мер Норт Порту Джіл Люкес, де проживає близько 5,000 людей українського походження, прочитала проклямацію, що міська рада проголошує 24 серпня Днем Української Незалежності.

На святкове піднесення українського прапора прийшло понад 40 осіб, одягнених у вишиванки. Джіл Люкес теж була у вишиванці та мала вінок на голові.

Проклямація до Дня Незалежності України

Віра Боднарук

САРАСОТА, Флориди. – Управа уповноважених повіту Сарасота видала проклямацію, що 24 серпня є Український День Незалежності. На урочистій презентації були члени управи Громадського комітету південно-західної Флориди голова Українських американських ветеранів, пост 40 Ігор Гронь; голова Союзу українок Америки, відділ 56. Леся Попель; голова Товариства україн-

ської мови ім. Шевченка Віра Боднарук. Проклямацію прочитав і передав уповноважений повіту Рон Цуцінгер.

До повіту Сарасота належать міста Норт Порт, Веніс і Сарасота, де проживає близько 5 тис. осіб українського походження, які емігрували до США у різні періоди. Через пандемію коронавірусу на урочисте відзначення була дозволена участь тільки трьох осіб від української громади.

Учасники церемонії (зліва): Рон Цуцінгер, Леся Попель, Віра Боднарук та Ігор Гронь. (Фото: Sarasota County Commissioners)

Відзначено Евгена Чолія

Громадська організація „Україна-2050“ щиро вітає свого Президента Евгена Чолія з обранням його колегами для внесення до 16-ої редакції „Найкращі юристи в Канаді“ (The Best Lawyers in Canada) 2022 року за його працю у корпоративних і комерційних судових процесах та справах неплатоспроможності і фінансової

реструктуризації.

Починаючи з 2012 року, Е. Чолія щороку вносять до списку „Найкращі юристи в Канаді“ у галузях його юридичної практики. „Best Lawyers“ є одним з найстаріших і найбільш поважних видань у юридичній сфері.

Громадська організація „Україна-2050“

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

30-річчя Незалежності святкували в Україні і за кордоном

Лідія Слиж

29 серпня українська громада міста урочисто відзначила 30-ту річницю відновлення незалежності України.

Архиерейську Літургію відправив Владика Павло Хомницький у співслужінні зі священниками Української католицької церкви св. Юра. Опісля була відслужена Панахида за всіх полеглих в боротьбі за волю і незалежність України. Відтак парох церкви о. Ілля Бронівський, запросив усіх до залі Академії св. Юра на урочисте святкування.

Святково прибрана зала українськими вишиваними рушниками, соняхами, квітами, синьо-жовтими прапорами, плякатами вселяла кожному святковий настрій і радість від того, що Україна вже 30 років поспіль займає гідне місце у світі серед суверенних незалежних держав. Представники духовенства, українських американських організацій і фінансових установ, громадських об'єднань і товариств, релігійних громад, старші і молодші, діти і немовлята на руках батьків зійшлися на найбільше свято своєї держави – День Незалежності України. Перед початком програми висвітлювали відеофільм „Моя Україна“. Глядачі милувалися чудовими краєвидами різних регіонів України, зфотографованими з висоти пташиного лету.

Свято розпочалося виконанням Державних гімнів США та України у виконанні лавреата премії ім. Миколи Лисенка українського хору „Думка“ (художній керівник і диригент Василь Гречинський). Владика Павло Хомницький відкрив свято молитвою за Україну. Ведуча свята і автор сценарію Лариса Тополя з допомогою висвітлених на екрані прозірок нагадала присутнім найважливіші віхи новітньої історії, що наблизили Україну до Незалежності. Копія Акту проголошення Незалежності України зберігається у Федеральній кредитовій кооперативі „Самопоміч“ Нью Йорк, і її Президент Богдан Курчак надав її для оглядин на святі.

З вітальним словом виступив Постійний представник України при ООН Посол Сергій Кислиця, який підкреслив, що день 24 серпня 1991 року став поворотною віхою в історії і розвитку України як самостійної і соборної держави. В даний час Україна переживає важкі часи у зв'язку з окупацією частини своєї території і анексією Криму Росією. Український народ знову взяв у руки зброю, щоб втримати незалежність своєї держави. На сході України гинуть найкращі сини і дочки нашої Батьківщини. С. Кислиця нагадав, що 29 серпня – День пам'яті захисників України.

Представник Українського конгресового комітету Америки (УККА) Андрій Добрянський у своєму зверненні до присутніх пригадав, що українська діаспора Америки упродовж усіх років була серцем, душею і своїми діями з Україною. Українські організації допомагали Україні, пропагували і відстоювали Україну в США та світі і переживали з нею непрості роки її становлення.

Почесні гості свята з хором „Думка“ (верхній ряд, зліва): Наталія Дума, о. Ілля Бронівський, Лідія Слиж, Богдан Курчак, Владика Павло Хомницький, Ірак Чехонський, Посол Сергій Кислиця, представниця Міжнародної ради жінок при ООН Ірина Куровицька, Марина Приходько з громадської організації „Разом“, Ярослава Сочка – перший секретар Постійного представництва України при ООН, Геня Кузьмович-Блага з Спілки української молоді, Андрій Добрянський. (Фото: Тарас Кушнір і Анничка Гапюк)

А. Добрянський представив присутнім Ірака Чехонського, заступника депутатки Другого району в міській раді Нью-Йорку Карліни Рівера, який подякував українській громаді нижнього Мангетена за активну участь у громадському житті міста і відзначив, що українці дуже працьовиті, чесні і законопослушні громадяни міста.

З теплими словами привітання зі святом до присутніх звернувся Б. Курчак, який наголосив, що кредитівка є економічною базою для сприяння фінансового добробуту її членів та громади і в цьому році відзначає своє 70-ліття. Незважаючи на те, що 2020 рік був важким, кредитівка надала понад 950 тис. дол. для молодіжних, культурних, освітніх релігійних та благодійних організацій.

Розпочала мистецьку програму піснею „Україна“ наймолодша учасниця Домініка Беркало. Членкині Марійської дружини при церкві св. Юра Оля Боринець і Оля Дем'янчук виконали дві пісні і вірш Наталі Грешко (Богуслави), яка пише вірші та пісні на патріотичну й християнську тематику.

Оплесками зустріли глядачі появу на сцені дітей хорової студії „Молода думка“ (художній керівник і диригент В. Гречинський). Прозвучала пісня „Україна – це ти“ на слова і музику Тіни Кароль, аранжування Василя Гречинського, та українська народна пісня „Ой, зелене жито, зелене“ з репертуару гурту „Ватра“.

Серед хористів на сцені були й активні пластуни Нью-Йоркської станиці, які від імені всіх пластунів привітали глядачів з Днем народження України

віночком українських поезій.

Солістка Оля Пілянська виконала українську народну пісню „Ой, не світи, місяченьку“ в обробці Миколи Лисенка та „Два потоки з Чорногори“ (музика Анатолія Кос-Анатольського, слова М. Петренка, акомпаньямент Лариса Гутникевич).

Завершив концерт хор „Думка“, який виконав „Заключні купала“ з опери Євгена Станковича „Цвіт папороті“, сольо на сопілці – Устин Чорний. Весело прозвучала українська народна пісня „Ти до мене не ходи“. Завершив виступ хор „Думка“ патріотичною, піснею на слова Люби Дмитришин-Часто, музику В. Гречинського „Краю мій“, соліст – Андрій Гавданович, акомпаньямент – Лариса Гутникевич.

Свято завершилося веселою забавою, яку забезпечив вокально-інструментальний гурт у складі Василя Чорного та Сергія Сагаля.

Ведучими святкової програми були Л. Тополя з 64-го Відділу Союзу Українок Америки (СУА) та Марія Венгер з 21-го Відділу СУА. Технічне забезпечення програми – Роман Васьків і Тарас Зенюк.

Святкові урочистості організували Громадський комітет Об'єднання українців Америки „Самопоміч“, відділ Нью Йорк (голова Наталія Дума) під патронатом Української кредитової кооперативи „Самопоміч“ (президент і виконавчий директор Богдан Курчак) та при активній участі УККА) відділ Нью-Йорк, Української католицької церкви св. Юра (парох І. Бронівський) та Нью-Йоркської округи СУА (голова Лідія Слиж).

Андрій Добрянський

Богдан Курчак

Ведучі святкової програми Леся Тополя і Марія Венгер.

Посол Сергій Кислиця

ПОДОРОЖІ

Шевченко постав у камені

Левко Хмельковський

Минулого серпня я перебував у Черкасах і вийшов на прогулянку до міського парку „Сосновий бір“. Привернула увагу алея, вздовж якої стояли численні кам'яні скульптури. Виявилось, що це – рукотвори численних учасників фестивалю скульптур із каменю „Живий камінь“.

Перший фестиваль відбувся 2008 року і був своєрідним продовженням лютневого свята крижаних скульптур. У ньому взяли участь 12 скульпторів з Києва, Канева, Львова, Золотоноші та Моринців. Всі скульптури були присвячені „Енеїді“ Івана Котляревського.

2009 року на другому фестивалі були не тільки українські скульптори (Львів, Київ, Канів, Харків, Чернігів, Полтава), а й гості з Польщі та Вірменії. Темою дійства було обра-

но кохання. Фестивалі стали щорічними. У 2010 році скульптори творили

вуличні фонтани. У 2011 році темою був Чемпіонат Європи з футболу „Евро-2012“. Перемогла єдина жінка і гостя із Польщі Анна Расінська.

У 2012 році впродовж трьох тижнів мистці з Черкащини, Києва та Львова викарбовували у камені картини Тараса Шевченка, утворивши в парку своєрідний куточок поета. Саме цю Шевченкіану я зфотографував на прогулянці й хочу показати алею, роботи Миколи Теліженка „Бандурист“, Івана Фізера „Казашка“, Юрія Олійника „Катерина“, Валентина Дановського „Циганка-ворожка“, Віктора Крюкова „Тарас Шевченко“. Поблизу алеї я побачив куточок дерев'яних скульптур Івана Фізера, присвячених життю Тараса Шевченка.

Іван Фізер. „Казашка“

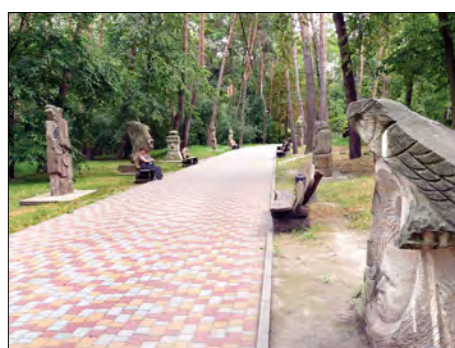
Віктор Крюков. „Тарас Шевченко“

Микола Теліженко. „Бандурист“

Валентин Дановський. „Циганка-ворожка“

Шевченкова алея

Coverdell Education Savings Account (ESA)

A federal tax-advantaged educational savings program
the Coverdell ESA funds education expenses - not retirement.

- ✓ Allows for after-tax contributions of up to \$2000 per child annually.
  - ✓ Interest on contributions grows tax-free.
  - ✓ Account must be established before child turns 18. Deposits can be made until age 18.
  - ✓ Withdrawals can be made until age 30 for qualified educational expenses.
  - ✓ By age 30 unused funds can be transferred to a younger family member's Coverdell account.
  - ✓ No annual maintenance fee.
  - ✓ If used for qualified education expenses distribution can be tax-free.
- Income limits apply.

CURRENT RATE
3.25%*

* RATES SUBJECT TO CHANGE. NOT AVAILABLE IN ALL STATES.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054 • 973-292-9800 • WWW.UNAINC.ORG

INSURING OUR COMMUNITY FOR OVER 125 YEARS!

ПОСТАТІ

Дослідник козацької минувщини

Левко Хмельковський

9 вересня відзначив своє 75-річчя відомий історик, дослідник Середнього Подніпров'я, професор Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького д-р Анатолій Чабан.

У далекий світ А. Чабан поїхав з Великих Троянів до Умані, до педагогічного інституту. І це був вдалий вибір. Умань ще з часів Станіслава Щенсного Потоцького стала джерелом освіти та шляхетства. У 2019 році я переклав з польської мови і видав у Львові книжку Антоні Хшанщевського „Пам'ятки офіціаліста Потоцьких з Тульчина“, у післямові до якої д-р Анатолій Чабан у 10 пунктах рецензії високо оцінив інтелектуальний стан тодішніх мешканців того краю.

На тому корінні виріс й Уманський педагогічний інститут, який від 1930

року навчає вчителів. Таким вчителем став і А. Чабан, син селянина, як написано у його біографії. У давні часи почали переписувати населення, то давали прізвиська відповідно до заняття: мірошники, стельмахи, кушніри, ковалі, лимарі, чинбарі і т. п.

А втім польські історики дотримуються іншої точки зору про походження подільських чабанів. Вони вважають, що чабани прийшли з отарами монгольських завойовників й залишилися в степах після відходу війська на схід

Я не знаю, чи з того родоводу походив Юзеф Чабан, але у Великих Троянах він очолював ветеринарну дільницю. Непросто, що його син тепер відомий український історик, науковець, педагог, громадський діяч, доктор історичних наук, професор, дійсний член Української академії історичних наук.

Головний науковий доробок А.

Чабана – дослідження ролі й місця Середньої Наддніпрянщини в історії України, колиски українського козацтва. Він є автором близько 300 публікацій, в тому числі п'яти монографій та десяти навчальних та навчально-методичних посібників, одним із засновників Наукового товариства істориків-аграрників.

Одна з його монографій – „Щедрий стіл Середньої Наддніпрянщини“ – дала привід для зустрічі з американськими українцями в оселі Православного сестрицтва Покрови Пресвятої Божої Матері у Савт-Бавнд Бруку, Нью-Джерзі. Я був на тій зустрічі разом з мешканцями „Українського села“, де тепер проживаю. Доповідача слухали з посиленою увагою, а сестрицтво приготувало святковий обід. Того дня я відкрив для себе важливу рису у характері А. Чабана – його, говоря-

Д-р Анатолій Чабан з дочкою Олею і внучкою Селією.

чи сучасною мовою, комунікабельність, простоту у спілкуванні зі слухачами.

Коли Україна стала незалежною, А. Чабан відразу став служити молодій державі, був серед провідників обласної державної адміністрації, кілька років працював першим секретарем Посольства України в Казахстані. Врешті повернувся до виховання молоді та наукових історичних досліджень. Обидві ці площини, на мою думку, не менш важливі, ніж державне адміністрування.

Дочка професора, Оля, – доктор в сусідньому Ратгерс-університеті. Не лікар, а науковець. Старша донька Наталія, доктор філософії, мешкає в Новій Зеландії, працює професором Кентеберійського університету та обрана президентом Асоціації українців Австралії та Нової Зеландії. Дружина Людмила працює заступником директора школи в Черкасах.

Коли виповнилось пів століття їхнього шлюбу, я написав їм римоване вітання:

*Як Чабан Чабаниху полюбив,
то до шлюбу свою милу запросив.
А Людмила Чабанові не впиралася,
в листопаді з своїм милим обвінчалася.
Почало подружжя в згоді жити,
заходилися вони дітей робити.
Справа ця була подружжю мила –
народила двох дівчат Людмила.
Мама досвідом з дочками поділилася.
Достить швидко внучки народилися.
Півстоліття швидко пролетіло,
Привітань уже пора наспіла.
Нехай лихо не іде до хати,
Хай ростуть щасливі чабанята.
Як коронавірус полетить за хмарку,
Приїдемо із вами випить чарку.*

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SEEKS APPLICANTS FOR EXECUTIVE POSITIONS

At the next quadrennial convention in May 2022 the Ukrainian National Association will elect a President/CEO and Board of Directors among others and subsequently appointments will be made to the positions of Secretary/COO and Treasurer/CFO.

Applicants should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA. Individuals appointed to the positions of Secretary/COO and Treasurer/CFO will be members of the Board of Directors.

All applicants must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms and a copy of the applicant's detailed Resume must be sent via certified mail on or before October 31, 2021 to:

Ukrainian National Association, Inc.
Attn: Mr. Stefan Kaczaraj, President
2200 Route 10
PO Box 280
Parsippany, NJ 07054

LAW OFFICES OF ZENON B. MASNYJ, ESQ.

In the East Village since 1983

Serious personal injury, real estate for personal and business use, representation of small and mid-size businesses, divorce, wills and probate (New York matters only).

(By Appointment Only)

140 Second Avenue
New York, NY 10003
212-477-3002
zbmasnyj@verizon.net

*If 212-477-3002 landline busy,
please call 201-247-2413*

УКРАЇНСТВО У СВІТІ

Посію мальви навесні...

Світлана Глаз

Українка Марина Акрам вже 20 років живе, працює, пише вірші та прозу в Індії.

У чужині, у чужині
Пшениця двічі родить.
Саджу я мальви навесні.
Все сію, та не сходить.
У чужині, у чужині
Росте всяка пшениця.
А жито де? Нема, нема,
Навкруг одна пшениця.
У чужині, у чужині
Говірка пречудова
Чужа мені, чужа мені,
А дітям рідна мова.
На чужині, на чужині
Розжеві мальви сію
Із року в рік, із року в рік
Поки не посивію.
У чужині, у чужині
Співає пташка дзвінко
А серце плаче, бо мені
Не чути українську
У чужині, у чужині
В краю прекраснім жити.
Навчу дітей, навчу моїх,
Як треба говорити.
У чужині, у чужині
Розквітли мальви квіти.
Навчила сина і доньку
По-українськи жити.
У чужині, у чужині
Пшениця двічі родить.
Посію мальви навесні.
Колись же та й посходитьь.

Цей вірш увійшов до однієї з трьох збірок поезій М. Акрам, виданих українською мовою за останні роки. Перша презентація однієї з них, яка називається „Зцілуй мій сум“ і присвячена коханому чоловікові Танвіру, з яким вона приїхала до Індії, відбулася в Посольстві України. Урочистий захід, в рамках якого відбулася презентація двох книг від українок Індії, було присвячено 30-річчю Незалежності України. За кілька днів до цього до обов'язків першого секретаря з консульських питань Посольства України в Індії приступила відома читачам „Свободи“ своєю благородною місією поширення українських традицій та популяризації україністики за межами країни Олена Іванчук, яка до цього працювала в Японії.

М. Акрам розповіла: „Моє дівоче прізвище Стець, і мої батьки, на жаль покійні, із Закарпаття. А я народилася в Полтавській області. Закінчила Дніпропетровський хеміко-технологічний інститут, а до цього Миргородський технікум ім. Миколи Гоголя. В Індії займаюся дослідницькою та перекладацькою роботою, де потрібні українська та російська мови“.

Чоловік М. Акрам лікар Танвір, сини Асім та Аян володіють мовами англійською, гінді та урду. Вдома родина спілкується виключно українською мовою. „Танвір спочатку говорив лише російською мовою, тепер вивчив і українську, – говорить Марина. – Дуже люблять мою родину та Україну. На жаль, давно не були дома і з того сумуємо. У мене там сестри, дядечки, тітоньки, друзі. Дуже хочу поїхати“.

Свою любов М. Акрам виливає у вірші, прозу. Вона – авторка текстів

Марина Акрам

до перших в історії, народжених в Індії, українських пісень „Мамин оберег“ про національну вишиту сорочку та балади „Калинонька“, яка взяла участь у VI міжнародному фестивалі української культури „Ucrania Fest 2020“ у серпні минулого року в Києві та Барселоні. „Калинонька“ отримала друге місце серед глядацьких симпатій. Поезії М. Акрам були в літературних альманахах „Дивокрай“, „Політ моїх думок“ (видавництво „Лілія“) та у „Віснику СФУЖО“ (Світлової федерації українських жіночих організацій, видавництво „Перун“). До 30-річчя Незалежності України щойно вийшов поетичний альманах „Наш край“ і там також є поезія М. Акрам. Тепер вона працює над циклом прозових творів про Індію „Подорож у Загадку“. І звичайно продовжує писати вірші.

Я запитала у М. Акрам про Індію та чи знають вони про Україну?

„Жителі Індії дуже мало знали про Україну. Почали розпитувати після початку війни з Росією. Раніше завжди плутали з цією країною. Пояснюємо. Розказуємо, показуємо фото, створюємо відео, зокрема „Мавка Ванпарі“ за твором Леся Українки мовою гінді. На мій погляд, один з дуже вдалих проєктів. День відновлення Незалежності України цього року відзначили серією відеопроєктів в соціальних мережах. Так судилося, що Індія тепер і моя країна. Однак, інколи хочеться сказати:

Перешліть мені пахоців вишень,
Перешліть аромату бузку...
У края, де плюмерія квіти колише,
Абрикоси ніде не цвітуть.
Тут немає конвалій і рясту,
Тут немає моєї землі,
Де все сходить і дружно, і рясно.
Тут банани і пальми ростуть.
Тут нічного жасмину і лілій
Аромати в казкових світах.
А мені б одну гілочку вишні,
Чи калини червоний кетяг...
Тут в краю де старезні є храми,
Й самоцвіти плекає земля,
Серед мангових пахоців п'яних
Я шукаю кульбабку в полях.
Тут безмежні простори, а тісно.
Тут червоні і жовті ґрунти.
Родять густо. Та все мені прісне,
Я б хотіла своє щось знайти.
Мені маряться скромні ті квіти,

(Закінчення на стор. 18)

THE UKRAINIAN MUSEUM – DIRECTOR

The Ukrainian Museum in New York is accepting applications for the full time Museum Director position, to guide the Museum through the next phase of its growth and development. The Director provides dynamic leadership and is responsible for policymaking, planning, organization, staffing and operations at the largest Ukrainian museum in the U.S. dedicated to acquiring, preserving, exhibiting, and interpreting articles of artistic or historic significance to the rich cultural heritage of Ukrainians. Reporting to the Board of Trustees, the Director oversees an annual budget of over \$1 million and a staff of full and part time employees. The successful candidate will be a strategic thinker capable of seeing the “big picture” and concentrating on long range goals while simultaneously ensuring the seamless day-to-day operation of the Museum.

Key responsibilities include:

- Establishes initiatives, exhibitions, and publications to fulfill the mission of the Museum and increase its local, national, and international prominence.
- Oversees and participates in fundraising and development activities.
- Directs the Museum's operations including marketing, education, finance, external communications and staffing.

Qualifications – the ideal candidate will have:

- Graduate Degree in Art History, Museum Studies or a related field;
- Knowledge and understanding of art and the art world, including Ukrainian art, geography, history and culture, both in the diaspora and Ukraine;
- Experience in a museum or nonprofit organization with a minimum five years at a supervisory or senior managerial level;
- Knowledge of standards and best practices for museums, non-profits or similar organizations;
- Demonstrated excellence in writing and public speaking;
- Fluency in English and Ukrainian.

Salary commensurate with experience. Benefits offered.

Application Instructions:

Please submit resume and cover letter including salary requirements to searchcommittee@ukrainianmuseum.org or mail to:
The Ukrainian Museum, Attn: Search Committee,
222 East 6th Street, New York, NY 10003
Resumes will be reviewed on a rolling basis. No phone calls please.

The Ukrainian Museum is an Equal Opportunity Employer.

UKRAINIAN FCU WE START & END WITH U

Offering a Full Line of
PERSONAL & BUSINESS FINANCIAL SERVICES!
ПЕРСОНАЛЬНІ ТА БІЗНЕСОВІ ФІНАНСОВІ ПОСЛУГИ

- Checking accounts / Чекові рахунки
- Savings accounts / Ощадні рахунки
- IRA & Share Certificates / Сертифікати
- Loans / Позики
- Mortgages / Кредити на Недрухомість
- VISA® Credit & Debit Cards / Платіжні Картки VISA®
- Online & Mobile Banking / Онлайн і мобільний банкінг

Nationwide Access
Members have access to 30,000 no-fee ATMs and 5,000 Shared Branches nationwide through CO-OP network

UKRAINIAN FEDERAL CREDIT UNION **УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТНА СПІЛКА**

ROCHESTER, NY | AMHERST, NY | BOSTON, MA | BUFFALO, NY | CHARLOTTE, NC
CITRUS HEIGHTS, CA | FEDERAL WAY, WA | PARMA, OH | PORTLAND, OR
RANCHO CORDOVA, CA | SYRACUSE, NY | VANCOUVER, WA | WEBSTER, NY

ukrainianfcu.org
FEDERALLY INSURED BY NCUA

Знову російський наклеп

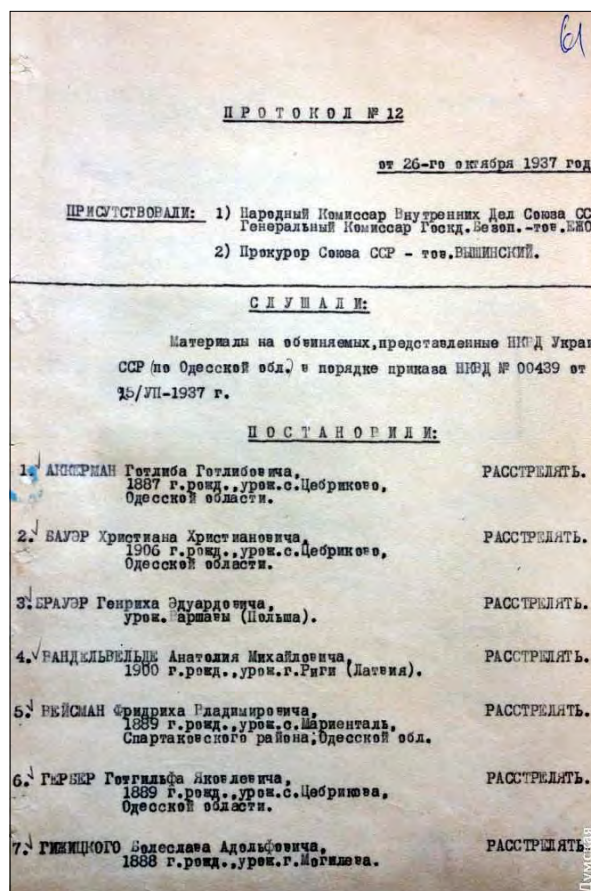
(Закінчення зі стор. 1)

У той же час спецслужби Росії зовсім не згадують про найбільше пронімецьке формування в Орловській області – Локотську республіку на чолі з Броніславом Камінським. Ці „вояки“ встигли позначитися численними каральними акціями, у тому числі й „вирішенням єврейського питання“. Сам Б. Камінський мав російське і білоруське коріння, але ніяк не українське. Майже всі керівники Локотського самоуправління були етнічними росіянами.

А от про виявлене біля Одеси захоронення жертв НКВД, розстріляних у 1937-1941 роках, прокремлівські ЗМІ і телебачення мовчать. Українські історики вважають, що там виявлено останки 20 тис. одеситів. У одязі жертв знайдено монети, випущені до 1939 року. Так що перекласти злочин на нацистів не вдасться, хоча російські спецслужби вже давно намагаються всі поховання жертв масових розстрілів, знайдені на тимчасово окупованих німцями територіях, списувати на нацистів, приховуючи злочини НКВД. У цьому їм допомогла заява голови слідчої комісії Миколи Бурденка, який щодо розстрілів польських полонених в Катинському лісі вигадав „німецький метод розстрілу“ – в потилицю з пістолета „вальтер“. Насправді це був радянський метод розстрілів, причому найчастіше з німецьких „вальтерів“, тому що советські нагани при масових розстрілах швидко виходили з ладу.

Псевдовідкриття М. Бурденка допомогло в подальшому усі знайдені масові поховання жертв сталінського терору відносити на рахунок нацистів.

Переклад з російської мови: Левко Хмельковський.

Протокол про розстріли в Одесі 1937 року.
(Фото: dumskaya.net)

Розбивав мури...

(Закінчення зі стор. 7)

Під впливом сина відбуваються зрушення у свідомості матері Валерія, Ніни Михайлівни. Вона розуміла, що її син – дивовижна особистість: „Мої сльози були для нього справжньою мукою. Він хотів бачити в мені щирого друга, тому допускати, щоб син страждав ще й через наші конфлікти, я не могла. Святим був мені його духовний світ. Силою свого духу, мудрістю і розумом він був понад усім, що мене оточувало“.

Відбувши заслання, В. Марченко ненадовго повернувся до Києва. Проте режим створював нестерпні умови не лише за ґратами, а й у так званій великій зоні. Валерію не давали працювати за фахом. Ніна Михайлівна з болем згадувала той період: „Без найменшого співчуття Валерію відмовляли в будь-якій роботі, обіцяли лише з однією умовою – покаятися, назвати катів справедливими вчителями. Ним вибір був зроблений ще на початку перебування у таборі суворого режиму. Тоді він написав „Кредо“, як казали, найсильніше ним написане. У нарисі був визначений власний вибір – лише правда, лакузою, рабом не стане“.

22 жовтня 1983 року В. Марченко заарештували вдруге. Йому інкримінували закордонні публікації і передачі „ворожими радіостанціями“ цих творів, коментар до Указу Міністерства освіти УРСР про посилення вивчення російської мови в українських школах, який В. Марченко назвав новим „Валуєвським указом“. „Особливо небезпечний рецидивіст“, смертельно хворий письменник отримав від „найгуманнішого“ суду десять років таборів особливого режиму і п'ять років заслання. 55-денний етап до станції Кучино Пермської області, до місця ув'язнення, фактично вбив Валерія. Ледь живого, його привезли до Ленінградської в'язничної лікарні, де він помер 7 жовтня 1984 року.

Ніна Михайлівна з величезними труднощами домоглася перевезення синового тіла в Україну і поховання в селі Гатному Києво-Святошинського району поряд з дідом Михайлом Марченком. Про загибель одного з найкращих синів Україна під радянська преса мовчала. Проте була реакція вільного світу, навіть Президента США. „Так Україна втратила свого найкращого сина – правозахисника, чесного щирого письменника. Ні, не втратила, – писав Ю. Хорунжий. – Врешті він прийшов до нас зі своєю книгою „Листи до матері з неволі“, виданою в Києві 1994 року, де зібрано, публіцистику, листи, заяви. Гідна подиву і захоплення поведінка Валерія під час судилища. Він свідомо спалив за собою мости до відступу чи компромісу. Вирішив померти Людиною честі...“ І людиною високого чину, гідний того, аби його пам'ятали.

**Потрібна жінка до опіки
старшої особи в околиці
Morris County, NJ.
Тел.: 201-207-0333**

UKRAINIAN NATIONAL
FEDERAL CREDIT UNION

215 SECOND AVENUE, NEW YORK, NY 10003

Tel.: (212) 533-2980 • Fax: (212) 995-5204 • Toll Free: (866) 859-5848

**The following members should contact Ukrainian National Federal Credit Union
by October 29, 2021 to claim their account and avoid having their funds
submitted to the State Office of Unclaimed Funds:**

Alshowarbi, Linda
Andrejczuk, Daniel
Andreychuk, Nazar
Artemyshyn, Mykola
Asonau, Andrei
Baranivska, Iryna
Bezuhlyi, Oleksandr
Bilinski, Bartosz
Bordok, Laslo
Dilello, James
Fedorenko, Aida
Fedorenko, Taras
Filip, Mykhaylo
Goshko, Nikolay
Havryshko, Dmytro
Hovban, Olga
Iastrubchak, Oleksandr
Irytsiuk, Bohdan
Ivanova, Zhanna
Kalynchuk, Yuliia
Kazariezov, Ihor

Khromov, Maxim
Koval, Mykola
Kovalskiy, Volodymyr
Kozakiewicz, Luiza
Kurgan, Alina
Leone, Dylan
Levitas, Yuri
Livak, Volodymyr
Maksymchuk, Oleksandr
Martschenko, Andrew
Melnychuk, Mykhailo
Melnyk, Halyna
Mocherna, Oksana
Mozil, Ivan
Murallo, Anatoliy
Nastiuk, Roman
Pawlikiewicz, Artur
Sagan, Kateryna
Saidov, Absalom
Skrobynets, Viktoria
Stasiv, Marko

Stetsyuk, Maksym
Tatarashvili, Nina
Tchoulinskaya, Nadejda
Toporov, Gennady
Tsymbal, Oleh
Uralov, Sergii
Vasilev, Nikolay
Velyanyk, Mykhaylo
Veresh, Svitlana
Yurchak, Maria
Zakharchyshyn, Fedir
Zinchuk, Andriy
Zlotar, Halyna
Zlotar, Valeriy
Zlotar, Mykhaylo
Zuraw, Rafal

ПОДІЇ В УКРАЇНІ

Виставка „Кобзар“ у творах Валерія Франчука“

Валентина Коваленко

КАНІВ. – У День Незалежності України на Тарасовій Горі відбулася творча зустріч з всесвітньо відомим українським художником Валерієм Франчуком на його персональній виставці „Кобзар“ у творах Валерія Франчука“.

В. Франчук – всесвітньо відомий український живописець, графік, скульптор, публіцист, член Національної спілки художників України, народний художник України, лавреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка за цикл живописних творів „Розгойдані дзвони пам'яті“.

Народився 10 вересня 1950 року в селі Зелена Хмельницької області. Навчався у Київському державному художньому інституті. Після закінчення працював у графічному цеху Київського комбінату монументально-декоративного мистецтва.

Художник у своїй творчості використовує композиційні прийоми фігуративного й абстрактного малярства, не втрачаючи зв'язку з українськими живописними традиціями. Його картини – це живописно-філософське осмислення тем націо-

Валерій Франчук з працівниками й гостями Шевченківського національного заповідника.

нальної історії і культури, краси української природи і людської душі, фольклорних і біблійних сюжетів. Особливе місце у творчості мистця займає Шевченкіана. На його переконання, „Кобзар“ – справжня книга для розуміння часу та вічності, у ньому виражено всесвіт української душі. Художник виконав понад 100 творів на шевченківську тематику, в яких передав життєпис поета і художника Тараса Шевченка.

Більшість картин, в яких змальовано портретний образ Т. Шевченка, створює ілюзію фрескового малярства, ефект монументальності через масштабність осмислення ролі поета, введення його в контекст української історії. З великою відповідальністю художник підійшов до підготовки нового видання „Кобзаря“ Т. Шевченка з авторськими ілюстраціями та власними філософськими роздумами.

Виставка „Кобзар“ у творах Валерія Франчука“ презентує майже 50 творів живопису, графіки та скульптури, в яких автором запропоновано самобутнє прочитання Шевченкових творів: „Лілея“, „Плач Катерини“ – обидві роботи з колекції Шевченківського національного заповідника, „Важка твоя ноша“, „Тризна“, „І будуть люде...“, „На панщині пшеницю жала..“, „Ми не лукавили з тобою...“, „Ой, стрічечка до стрічечки“ та інші.

Вишили мапу України

Світлана Грузденко біля мапи України. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – В художньому музеї представили „Вишиту мапу України“ від проекту „Art Map Ukraine“, який об'єднав 70 майстринь з 20 областей України та Ізраїлю. Представниця Черкащини Світлана Грузденко розповіла, що ідея створення мапи виникла спонтанно, тож команду майстринь зформували за кілька годин.

Майстриня додала, що вирішили створити саме рельєфну карту, тому і підібрали відповідний матеріал:

„Ми використали 42 види різноманітних технік вишивання, а також 38 видів використаних матеріалів (різноманітний бісер, нитки, лелітки, намистини тощо). Через таке розмаїття матеріалів мапа важить близько трьох кілограмів, а кількість технік вишивки, яку ми використали, може

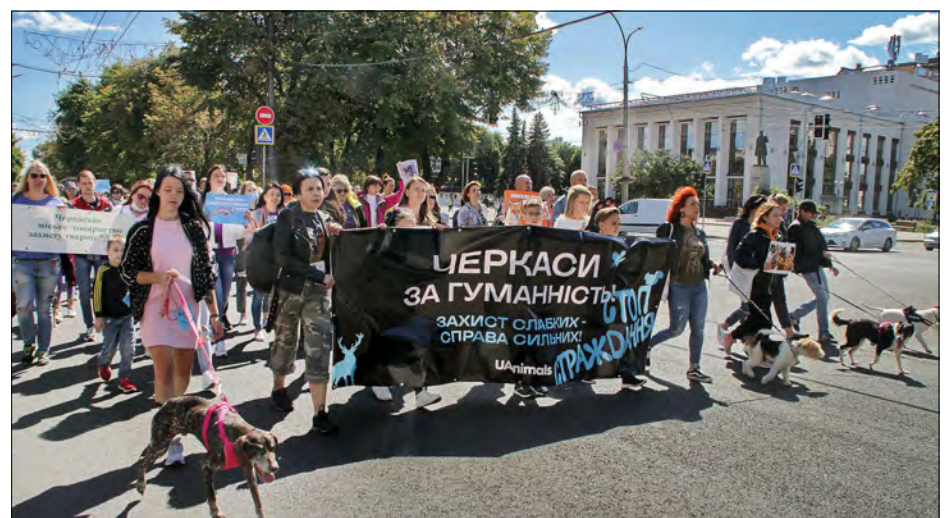
стати рекордною, тому в майбутньому хочемо це зафіксувати у Книзі рекордів України.

Мапу готували близько трьох місяців: спочатку кожна майстриня вишивала свою частину, потім ми висилали свої роботи у Вінницю, де потім мапу зібрали у єдине полотно“.

Довкола карти України майстрині зобразили фрагменти, що символізують край, де вони проживають, чи свої уявлення про Україну: „Ми намагались використати кожен вільний клаптик і таким чином наповнили полотно сенсом. Оскільки я сама з Кам'янки, я зобразила ліру, яка є на гербі міста. Вона є для мене символом надхнення. Інші майстрині зображували різних тварин, петриківський розпис, рослини, ляльку-мотанку“.

(Закінчення на стор. 18)

Вийшли в обороні тварин

Марш за тварин в Черкасах. (Фото: Олександр Костирко)

Олександр Костирко

ЧЕРКАСИ. – 5 вересня понад 200 осіб пройшли маршем в обороні тварин від площі Богдана Хмельницького до міської ради. Такий марш в місті відбувся вже втретє.

Співорганізаторка акції та Оксана Савіцька розповіла: „Цього року випадків жорстокого поводження з тваринами побільшало, і волонтери

вже не могли це ігнорувати, вони хочуть привернути увагу до цього питання на рівні міста. В цьому році є проект громадського бюджету, згідно з яким мали виділити 1 млн грн на стерилізацію 2 тис. безпритульних котів, але вже вересень, а цих грошей так і не виділили“.

В обороні тварин виступили

(Закінчення на стор. 18)

**ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ
ТА КОНТЕЙНЕРИ
В УКРАЇНУ**

DNIPRO LLC.

Туристичні послуги: авіаквитки в Україну та інші країни • Пересилка пакунків, автомобілів та контейнерів в Україну та інші країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки

<p>ROSELLE, NJ 645 W 1st Ave. Tel.: 908-241-2190 888-336-4776</p>	<p>CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave. Tel.: 973-916-1543</p>	<p>PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: 215-969-4986 215-728-6040</p>
--	---	---

Україну вшанували...

(Закінчення зі стор. 5)

нанні звучали українські народні пісні та твори сучасних композиторів.

А в одному з центральних міст Ізраїлю, Рішон ле-Ціоні, напередодні Дня Незалежності України автобусні зупинки прикрасили плякати з видами міст України та привітання-

Олексій С. Железнов

ми зі святом. На плякатах також розміщена інформація про видатних євреїв-вихідців з Харкова, Львова, Кременчука, Києва, Дніпра, Одеси, Чернівців. Така акція організована вперше з ініціативи громадських організацій „Israeli Friends of Ukraine“ та „Israeli Ukrainian Alliance“ за підтримки Фонду „Українсько-Єврейська зустріч“ (Канада) та Суспільного руху „Рішонім“ (Ізраїль). Свої роботи представили фотографи Борис Букман, Олександр Козаченко, Тетяна Олексенко та інші.

На жаль, в Ізраїлі припинив свою діяльність Український культурний центр, що позбавило можливості українцям країни зустрічатися та проводити різноманітні заходи. Тому щогорічні заходи відбувалися в різних куточках Ізраїлю, бажаючи залишити свої дописи в соціальних мережах. Так, журналіст і блогер Олексій С. Железнов розмістив на своїй сторінці в соціальних мережах вірш, присвячений 30-річчю Незалежності України.

*Позич мені фарби блакитної, небо,
Я золота візьму від Дикого поля.*

Анна Герман

*Та й зоряний пензлик, палітру від Феба,
Смарагду прозорого дасть мені море.
Я вам намалюю щасливу країну,
Без горя, війни, міжусобиць та й болю.
І назву для неї я дам – Україна.
Що славу здобула, та гідність і волю.
На варті Герої Небесної Сотні,
І тисячі тисяч гвардійців завзятих.
Я там зафарбую події скорботні,
І більше не буде потреби в гарматах.*

Вийшли в обороні...

(Закінчення зі стор. 17)

Валентина Калініна, Валентина Рем, Ніна Сафроненко.

Учасники маршу виступили за ухвалення Верховною Радою зоозахисних законопроектів, які наразі ігнорують. Це вимоги щодо заборони розваг за участі тварин та існування контактних зоопарків і дельфінаріїв, а також заборона хутових фарм та цькувальних (притравочних) станцій.

Волонтери збирали підписи за виконання проекту громадського бюджету та за рішення міської ради про запровадження у місті вакцинації та стерилізації безпритульних котів. Результатом скоординованої боротьби зоозахисників стала заборона пересувних цирків з тваринами.

Всеукраїнський марш за тварин проходить із 11 основними вимогами: заборона використання тварин у цирках і дельфінаріях, для жебракування і фотопослуг, створення і функціонування притравочних станцій, відмова від використання живих тварин для тестування косметики, парфумерії, розвиток реабілітації тварин і центрів утримання тварин, що постраждали від людини та її діяльності, заборона хутових фарм.

Вишили мапу...

(Закінчення зі стор. 17)

Ще однією особливістю вишитої мапи стала „карта послань“: „Кожна з майстринь залишила свої побажання на полотні, які зображені окремими фрагментами під вишивкою. Ми хотіли залишити такі собі „таємні послання“.

Виставка тривала до 11 вересня, тепер вишита мапа подорожуватиме іншими містами України, а потім зберігатиметься у музеї, в Острозі на Рівненщині.

Фрагмент вишитої мапи України.
(Фото: Олександр Костирко)

Посію мальви...

(Закінчення зі стор. 15)

*Що зі снігу плекають весну.
Мені маряться білі ті віти
Що скупались в медовім цвіту.
Перешліть мені пахоців вишень...*

М. Акрам одна із засновників Асоціації українців в Індії „Світанок“, учасниця Першої міжнародної асамблеї „Українка в світі“ (Львів, 2019), та одна з трьох авторів нової книги „Говори зі мною українською“, яка і розрахована на українську діаспору світу та бажаючих вивчити українську мову в Індії. Україна починається там, де живуть українці.

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION SEEKS CANDIDATES FOR ITS NEW CORPORATE GOVERNANCE STRUCTURE

At the next quadrennial convention in May 2022 the Ukrainian National Association will elect the following:

**President/CEO
Board of Directors
Audit Committee
Fraternal Advisory Board**

Candidates should possess proven governance and executive leadership skills and experience. Desired qualities and talents include executive leadership, experience in business management and an ability to think across all disciplines relevant to the UNA.

All candidates must be UNA members in good standing. A full position profile and instructions for applying are on-line at <https://unainc.org/una/leadership-position-openings/>.

The completed forms and a copy of the nominee's detailed Resume and a short statement as to why the nominee would be an excellent candidate must be sent via certified mail on or before October 31, 2021 to:

Ukrainian National Association, Inc.
Attn: Mr. Stefan Kaczaraj, President
2200 Route 10
PO Box 280
Parsippany, NJ 07054

28-ий курінь УПС і 26-ий курінь УСП „Верховинки“
діляться з пластовими друзями й громадою сумною вісткою, що 6 вересня 2021 року відійшла на Вічну Ватру, Перша кошова першої пластової станиці в Нью-Йорку (1949), і одна з основоположниць та довголітня членка куреня „Верховинки“

св. п. Ліда Черник

Складаємо родині наші глибокі співчуття!
Вічна їй пам'ять!
„Тихо спи, без тривоги...“

Замість квітів складаємо даток на СУА, Відділ суспільної опіки над сиротами в Україні.

„Верховинки“

KULINSKI MEMORIALS
809 SOUTH MAIN STREET • MANVILLE, NJ 08835

Tel. 800-458-5467 • 908-722-3130 • Fax 908-253-0027
KulinskiMemorials@msn.com • KulinskiMemorials.com

- Служить українській громаді понад 60 років
- Понад 40 кольорів граніту до вибору
- Гравюри на замовлення
- Консультації вдома за домовленням
- Обслуговує клієнтів у трьох штатах (NJ, NY, PA)
- 5 хвилин від Українського цвинтаря св. Андрія у С. Бавнд-Бруку, Н. Дж.

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
Theodore M. Lytwyn, Manager
NJ Lic. No. 3212

AIR CONDITIONED ROOMS
Обслуга ЩИРА і СЕРДЕЧНА
Our services are available anywhere in New Jersey.

Також займаємося похоронами на цвинтарі в С. Бавнд Бруку і перенесенням тлінних останків з різних країн світу.

UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Ave (corner of Stanley Terr.)
UNION, NJ 07083
908-964-4222 • 973-375-5555
www.unionfuneralhome.com

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Займається похоронами в **BRONX, BROOKLYN, NEW YORK** і околицях

ДАНИЛО БУЗЕТА – директор
Родина **ДМИТРИК**

Peter Jarema Funeral Home, Inc.
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y. 10009
(212) 674-2568

VARSHAVSKY MONUMENTS
1152 Route 10 West, Suite N, Randolph, NJ 07869
862-219-5344
E-mail: VarshavskyMonuments@gmail.com

ПАМ'ЯТНИКИ — МАВЗОЛЕЇ
Великий вибір граніту • Індивідуальний дизайн
Гравірування на граніті • Керамічні фотографії на пам'ятники
Замовлення, виготовлення і встановлення в штатах NJ/NY/PA

МАРІЯ ДРИЧ
Ліцензований Продавець
Страховання Життя
MARIA DRICH
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Tel.: 973-292-9800 ext. 3035
e-mail: mdrich@unainc.org

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страховання Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.

Tel.: 908-872-2192
email: stankouna@optimum.net

Ділимося сумною вісткою, що відійшов у вічність
5 вересня 2021 року

св. п. Ігор Лисий
(1929-2021)

Похорон відбудеться в п'ятницю, 15 жовтня 2021 року, на цвинтарі св. Андрія, 280 Main St, South Bound Brook, NJ 08880.

Бажаючі можуть замовити квіти у:
America's Florist, 227 W Union Ave,
Bound Brook, NJ 08805
americasflorists.com • (732) 356-9377

Ігор Лисий народився 13 квітня 1929 року в родині Козаків поблизу міста Конотоп, у самому серці Гетьманщини, Україна. Дитиною під час Другої світової війни він був перевезений до табору для переміщених осіб в Польщі. Після визволення переїхав до Берхтесгадену, Баварія. Здобув освіту аналітика-хеміка/інженера-хеміка в Німеччині до імміграції до США. Працював на п'яти континентах – від замерзлих берегів Арктичного океану та Аляски до екваторіальних тропічних лісів у Панамі, від сонячних берегів Каліфорнії до замерзлої тайги та тундри Сибіру.

Будучи керівником інженерної команди компанії Rocketdyne (Boeing) у Каліфорнії, брав участь у розробці ракетного двигуна та повторного завантаження, а також систем контролю навколишнього середовища за проектами Mercury, Gemini та Apollo. Він також причинився до роботи ракетного полігону White Sands у Нью-Мексико та полігону для ракет Poker Flats на Алясці. Пізніше працював у сфері охорони навколишнього середовища нафтових терміналів, а також Транспанамського нафтопроводу. Після розпаду Радянського Союзу брав участь у першому міжнародному проєкті розвідки нафти на острові Сахалін і був одним з перших західників, які відвідали російські підземні установки ІСМВ. Його наукові та інженерні заслуги призвели до численних патентів, статей у журналах та урядових звітів.

Ігор Лисий одружився з Наталією Білонок у 1957 році. Разом щасливо прожили до часу, коли Наталія померла 5 грудня 2012 року в Остині, Техас. У смутку залишилися дочка Роксана Лисий-Бальден, зять д-р Ерік Анслін, син Олег Лисий та невістка д-р Тері Сузукі, а також онуки Тристан Анслін та Таша Анслін.

Ігор Лисий був завзятим рибалкою та лижником. Ці захоплення успадкували його діти та онуки. Ігор Лисий брав активну участь у житті української діаспори. Був одним із головних засновників молодіжної організації ОДУМ в Америці та постійним автором політичних коментарів до The Ukrainian Weekly. В останні роки свого життя з однокурсницею Ксіною Шарко розпочав проєкт документування їхніх років під час Другої світової війни під назвою „Історія ДП Табору Орлик“. Їхній другий роман „Хто ми?“ – еволюція національної ідентичності та державності України після Другої світової війни у 1946-1948 роках. Просимо складати пожертви на „Фонд видавництва книг Орлик/Роксани Бальден“, щоб допомогти завершити ці проєкти.

Roxanna Balden
Orlyk Publishing Fund
9600 Escarpment Blvd., Ste.745, PMB 19
Austin, TX 78749
roxbalden@gmail.com

Вічна Йому пам'ять!

MONUMENTS

Oblast Memorials Co.
PO Box 746, Chester, NY 10918
Tel : 845-469-4247
Custom Designed Quality Monuments
Serving NY/NJ/CT Cemeteries
e-mail: oblastmemorialsco@gmail.com
web site: www.oblastmemorials.com
BILIBGUAL HOME APPOINTMENTS

Шановні читачі! Жалібні повідомлення з приводу відходу своїх близьких і друзів просимо висилати на електронну адресу відділу оголошень „Свободи“:
advertising@ukrweekly.com

ВЕЛИКА ЕКОНОМІЯ ПІДТРИМКА МІСЦЕВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДОСТУП ДО SUMA FCU СКРІЗЬ

Історично SUMA FCU забезпечує найвищі ставки на заощадження та найнижчі відсотки - на позички. Ми скасували додаткові збори (на відміну від великих банків*) для того, щоб допомогти Вам на Вашому фінансовому шляху. Пам'ятайте: будучи членом нашої кредитної спілки, ви також є одним з її власників!

Крім того, будучи членом SUMA FCU, ви безпосередньо підтримуєте наші місцеві церкви, громадські й молодіжні організації, ЗМІ та культурні установи, дозволяючи їм продовжувати свою важливу роботу, навчаючи та підтримуючи наші сім'ї та друзів. З часу нашого заснування наше членство дозволило SUMA FCU пожертвувати понад п'ять мільйонів доларів на підтримку місцевих громадських організацій та установ.

Відвідайте наші місцеві філії або безпечно скористайтеся мобільними банківськими програмами вдома, в дорозі чи в будь-якій точці світу. Переказуйте гроші, здійснюйте платежі або депозити швидко та надійно! Тисячі безкомісійних банкоматів, наші низько відсоткові та високо винагородні кредитні/дебетні картки та електронні «гаманці», дозволяють Вам отримати безперервний доступ до готівки.

Ми також активно захищаємо вашу конфіденційність і гарантуємо недоторканність Вашої особистої інформації для сторонніх осіб чи організацій.

**У ВАС ВИНИКЛИ ЗАПИТАННЯ?
МИ ЗАВЖДИ ГОТОВІ ДО ВАШОГО ДЗВІНКА,
ЕЛЕКТРОННОГО ЛИСТА АБО СМС,
АБИ ДАТИ ВАМ ЧІТКУ Й ВИЧЕРПНУ ВІДПОВІДЬ!**

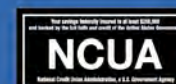
ВІДДІЛИ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ СУМА

Main Office
125 Corporate Blvd.
Yonkers, NY 10701
Phone: 914-220-4900, Option 0
Fax: 914-220-4090

Spring Valley Branch
Ukrainian Hall
16 Twin Ave.
Spring Valley, NY 10977
Phone: 845-356-0087
Fax: 845-356-5335

Stamford Branch
Ukrainian Research Center
39 Clovelly Rd.
Stamford, CT 06902
Phone: 203-969-0498
Fax: 203-316-8246

New Haven Branch
Ukrainian Heritage Center
555 George St.
New Haven, CT 06511
Phone: 203-785-8805
Fax: 203-785-8677

SUMAFCU NMLS# 527694

1-888-644-SUMA (7862) | Visit us online at www.sumafcu.org